

associació de dones periodistes

dones

setembre, novembre 2007

NÚM. 28 2,50 €

La paritat,
un objectiu
pendent

Les primeres alcaldesses

Per Laia Serra

MATILDE PÉREZ MOLLÁ (Quatretondeta, 1879 -)
Alcaldeessa de Quatretondeta (1924 - 1930)

Durant la dictadura de Primo de Rivera, va ser escollida pel governador d'Alacant, general Cristino Bermúdez de Castro, sense que ningú del consistori del poble (llavors 500 habitants), s'oposés a que una dona fos el primer *alcalde* femení. També van ser nomenades *conseller* de l'ajuntament d'Alacant Cándida Jimeno i Catalina García Trejo, pioneres en els seus càrrecs. Pérez Mollá s'havia casat amb el notari d'Alcoi i havia anat a viure a Cartagena. En quedar vídua, als 40 anys, va tornar al poble amb la seva filla. Cinc anys després va ser escollida alcaldessa, convertint-se en la primera dona en ocupar aquest càrrec. Durant el seu mandat, va impulsar la carretera que va modernitzar el poble, hi va portar la llum elèctrica i va maldar per augmentar la cultura dels vilatans.

JULIA MAYORAL MÁRQUEZ (Sta. Amalia, 1902-1983)
Alcaldeessa d'Alange (gener - juliol 1933)

Va estudiar Magisteri a Badajoz i va ser nomenada *alcalde* com a integrant d'una Comissió Gestora perquè el Parlament havia anul·lat els resultats de les eleccions municipals –per això va ser-hi durant tant poc temps–. Va haver d'afrontar la difícil crisi social d'aquells mesos, així com l'opinió dels seus conciutadans que, si bé li tenien simpatia per la seva feina en ensenyament, un sector polític de la població s'oposava a la seva elecció. Va intensificar el cultiu de finques rústiques de secà per solucionar el problema de l'atur al camp –sense enfrontar-se amb els propietaris de les grans finques–, i també va atendre la demanda de moltes dones

del poble per avançar l'hora del tancament dels bars, amb la qual cosa va contribuir a fer que els marits no malgastessin els escassos recursos econòmics.

PILAR CAREAGA Y BASABE (Madrid 1908-1981)
Alcaldeessa de Bilbao (1969 - 1975)

Va ser la primera enginyera industrial a Espanya. El 1929, en el marc de les pràctiques obligatòries de conducció de locomotores, es va convertir en la primera maquinista espanyola. Però no va exercir la seva professió, sinó que va fer carrera política. Es va afiliar a Renovación Espanyola, el 1931, i es va presentar com a diputada a les Corts. A Bilbao la va sorprendre la Guerra Civil. Va ser detinguda el 1936 i empresonada. En un intercanvi de presoners de la Creu Roja Internacional la van alliberar i es va traslladar a la zona nacional. Acabada la guerra, va muntar a Madrid els primers menjadors d'auxili social, va atendre els centres de refugiats, va visitar hospitals fins que va tornar a Bilbao, on va incorporar-se a les tasques de reconstrucció en càrrecs de responsa-

FOTO ARXIU MUNICIPAL DE BILBAO

bilitat. El 1964 va ser nomenada *diputat* provincial de Biscaia i després el ministre de Governació franquista Camilo Alonso Vega la va requerir per a l'alcaldia de Bilbao. Al final del franquisme va ser procuradora a les Corts. Després d'un atemptat terrorista que va patir a Guecho el 1977, del qual va escapar miraculosament amb vida, es va retirar de la vida pública.

ANNA BOSCH I PARERAS (Figaró, 1950)
Alcaldeessa de Mollet del Vallès (1979 - 1983)

Des dels 14 anys va compaginar la seva feina com a treballadora industrial i empleada de banca i els estudis, el batxillerat i més tard la llicenciatura en Geografia i Història. El 1972 es va traslladar amb el seu marit a Mollet del Vallès, on va néixer la seva filla. Poc després de començar a militar al PSUC va ser nomenada responsable en diverses àrees i el 1977 va ser elegida membre del Comitè Central. Paral·lelament va participar en l'activitat sindical amb CCOO. El 1979 va desestimar la candidatura al Parlament espanyol per presentar-se a les primeres eleccions municipals democràtiques. Encapçalà la llista del PSUC a Mollet i va ser la més votada. Va afrontar com alcaldessa moments intensos de la transició: canviar els noms dels carrers i posar-los en català, sanejar la hisenda municipal, engegar la política social i cultural. A les següents eleccions no es va voler presentar per desacords amb el PSUC. Va dimitir de tots els càrrecs dins el partit, va reincorporar-se a la vida professional i va continuar el seu compromís social a través d'altres formes de fer política: l'activitat sindical i el moviment ecologista i feminista.

FOTO COL·LECCIÓ ANNA BOSCH

EULÀLIA SOLSONA (Verdú, 1956)
Alcaldeessa de Verdú (1979 - 2003)

A les primeres eleccions democràtiques es va presentar com a cap de llista. S'havien d'arreglar moltes coses bàsiques per millorar la qualitat de vida de les persones: posar clavegueres, reconstruir el que durant tant de temps no s'havia cuidat. Va ser alcaldessa durant molts anys, que en ella li van passar molt ràpid, doncs hi havia molta feina a fer, però també va exercir com a diputada independent, del 1983 al 1987. Per circumstàncies personals i familiars, va poder dedicar-se a la política, tot i que mai va tenir cap retribució. Diu que treballar pel seu poble ha estat la major gratificació, però la tasca d'alcaldessa també li ha portat disgustos. El 2003 va finalitzar el seu mandat per moció de censura. Amb el lema *censurem l'acció de l'Eulàlia Solsona* i una trànsfuga al seu grup, va haver de cessar del càrrec. A les últimes eleccions es va presentar com a cap de llista del jove grup Independents de Verdú, i ara és regidora.

sumari

2 elles també hi eren

Les primeres alcaldesses

Per Laia Serra

quan totes les dones... 4-13

La paritat en l'espai polític català, un objectiu pendent

Text: Lina Barber i Marta Corcoy

Fotografia: Esther Sanromà

14-15 dones que remenen les cireres

Rosa Novell, actriu

Per Júlia Maldonado

Foto: Esther Sanromà

18-21 fem-esport

Les primeres de la cordada

Text: Sandra Balagué

Marta Fernández, jugadora de bàsquet a la WNBA

Text: Jordi Domínguez

El projecte practica Bimba

Text: Cristina Coletas

25-28 l'administració administrada

Projectes i programes

Coordinada per Marta Corcoy

29 de cara a la paret

A càrrec de la Cantant Calva

La gata Lina

de Gemma Sales

38-40 sofregit Cultural

Entrevista a Carme Riera, escriptora

Per Maria Eugènia Ibáñez

Propostes, per Esther Molas

16-17 així ens veuen, així ens va

Els mitjans fan una lectura esbiaixada de la Llei d'Igualtat

Text: Verònica Giner i Georgina Pérez

22-23 pensar en clau del XXI

És compatible el feminisme i l'Islam?

Nazarin Amirian i Yaratullah Monturiol

Il·lustració: Marjane Satrapi

30 europa a l'abast

Entrevista Pau Romeva, eurodiputat

Text: Sergi Barrera

31-33 album de fotos

El matriarcat de les Naxi

Text i fotos: Arrate Fernández

34-37 a favor nostre

15 anys de dones periodistes!

Text: Maria José Cantón

Interacció entre acadèmiques i feministes

Text: Elena Tarifa

42-43 homes de fer feines

Àlex Casanovas, actor

Aurora Antón, text

Pilar Aymerich, fotografia

 Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

 Diputació de Barcelona
Xarxa de municipis

 PARLAMENT DE CATALUNYA

Fe d'errates: En el número anterior (pàgina 39) per il·lustrar l'article *Les nenes, les més vulnerables* hi apareix una fotografia d'Anna Boyé que correspon a la sèrie de Matriarcats i que en cap cas respon a la idea del títol, ben el contrari, com ens va fer notar l'autora es tracta d'una nena que viu en una societat que l'empara i la protegeix.

dones

Barcelona, setembre, novembre de 2007, núm. 28

Consell de Redacció
Montserrat Puig, Joana Gallego, Mª Eugènia Ibáñez,
Pilar Aymerich, Montserrat Minobis, Hilda Ferrer,
Marta Corcoy, Elvira Altés, Esther Molas

Coordinació: **Elvira Altés**
Coord. tècnica: **Marta Corcoy**
Correcció: **Esther Molas**

Disseny gràfic i maquetació: **Estudi Villuendas + Gómez**
Portada: **Alicia Gómez del Moral**
Impressió: **El Tinter**. Dipòsit legal: B-44.200-2000

Edita:

Associació de Dones Periodistes de Catalunya

Rambla de Catalunya 10, 3r. Tel: 93 412 11 11/ 93 301 16 77 E-mail: adpc@adpc.cat Web: www.adpc.cat

Subscripcions: www.adpc.cat

Imprès en paper ecològic

La paritat a l'espai polític català, un objectiu pendent

Les eleccions municipals del passat 27 de maig han estat les primeres en què s'ha aplicat, a tot l'Estat espanyol, la Ley Orgánica para la Igualdad efectiva de mujeres y hombres. Aquesta llei, a la vista dels resultats obtinguts, no sembla que hagi traslladat la paritat al món polític municipal. No obstant, però, sí que s'ha produït un lleuger increment de la participació de les dones: el percentatge de regidores ha passat del 23 al 31% i el d'alcaldeses del 10 al 12%.

Per **Carolina Barber** i **Marta Corcoy**

Molts són els obstacles i les dificultats en què es troben les dones en el moment de voler accedir a llocs de decisió en la vida política però potser un dels que més incideixen és el funcionament dels aparells dels partits polítics, on, malgrat el canvi social i les distintes mesures que s'han anat implementant, imperen l'androcentrisme, els valors masculins, la inèrcia i la rigidesa de les estructures.

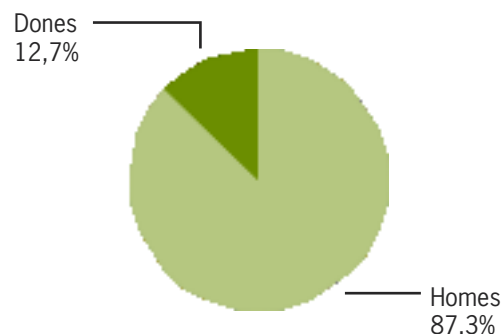
Per tal d'assolir la paritat, la Llei d'Igualtat regula entre d'altres aspectes, un percentatge mínim de dones i homes a les candidatures i llistes electorals en els municipis de més de 5.000 habitants. Aquest percentatge oscil·la entre un mínim d'un 40% fins un màxim d'un 60%, tant de dones com d'homes, en trams de 5. Aquesta mesura pretén evitar el fet tant habitual abans en què a les dones se les ubi-

Lluïsa Moret, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

"Cal fer visibles lideratges i aportar nous models de comportament, tant per les dones com per als homes"

Sexe alcaldes i alcaldesses 2007

Font: elaboració pròpia a partir dades Muncat

cava a la segona meitat de la llista, amb poques oportunitats de ser elegides.

L'aprovació d'aquesta Llei, pionera a Europa, ens fa pensar que el procés de feminització social també ha arribat al Dret i que comportarà canvis que van més enllà del dia a dia. Canvis profunds que s'han iniciat amb la Llei d'Igualtat, però, que també s'han recollit en el nou Estatut, en la Llei de Barris i en l'avantprojecte de Llei contra la violència masclista que està preparant el Govern de la Generalitat. Sense oblidar el debat social que aquestes mesures han provocat.

Ara cal esperar que en els òrgans de decisió, tant de l'administració pública com de l'empresa privada, es respectin els percentatges d'equilibri: del 40% fins al 60%. "No tan sols per ètica, sinó per estètica –com diu Lluïsa Moret, tercera tinenta d'alcalde de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat– "perquè cal fer visibles lideratges i aportar nous models de comportament, tant per les dones com per als homes. D'acord que ho fem entre tots i totes, però, cal donar exemple no tan sols per complir la llei, sinó per ideologia".

Teresa Jordà, alcaldessa de Ripoll

"La llei no em semblava bé perquè era com obligar a les dones. Ara crec que la llei haurà fet bé"

A Catalunya hi ha ara 2.575 regidores en els 946 municipis, ben lluny de les escasses 338 de l'any 1979 o de les 1.831 dels comicis de l'any 2003. Això suposa increments constants que ens acosten al mínim, però encara no s'arriba al 40% i han calgut prop de 30 anys.

Aquesta evolució també es dona amb les alcaldesses, l'any 1983 el percentatge a Catalunya era un exigu 1,6% i 25 anys després ens hem col·locat al 12,7%.

Principals aspectes de la Llei

- > Fa efectiu el principi d'igualtat de tracte i l'eliminació de tota discriminació contra les dones.
- > Contempla el conjunt de polítiques transversals en l'àmbit polític, jurídic i social.
- > Reconeix el dret a la conciliació de la vida personal i laboral amb el foment d'una més gran corresponsabilitat entre dones i homes per a les obligacions familiars.
- > Estableix la representació equilibrada entre dones i homes en tots els àmbits de l'Administració Pública i dels Consells d'Administració de les empreses.
- > Fixa la composició equilibrada d'homes i dones en les llistes electorals.
- > Les mesures laborals i de Seguretat social són el resultat de l'acord bàsic al que s'ha arribat amb les centrals sindicals CCOO i UGT.
- > S'estableix el principi d'igualtat en totes les actuacions i objectius de les polítiques educatives, de salut, d'accés a les TIC's, a l'habitatge, cultura, esport, creació artística i cooperació i desenvolupament.

Malgrat tot, però, Catalunya es troba per sota de la mitjana de l'estat espanyol. Una comparativa amb dues comunitats com per exemple Castella La Manxa, similar a la nostra pel que fa al nombre de municipis (958) i Madrid similar en quant al nombre d'habitants (prop de 6 milions) dona els següents percentatges d'alcaldeses 07:

Catalunya	12,7%
Castella La Manxa	17,5%
Madrid	19,6%

La incorporació de dones segons als partits polítics

En termes absoluts i respecte a tot l'Estat espanyol el PP és el partit que més dones ha incorporat a les seves candidatures ja des de l'any 1983, seguit molt de prop pel PSOE, que finalment en el 2003 el superà amb número i posteriorment amb dones electes.

A Catalunya el partit que més regidores ha obtingut ha estat CiU, en números absoluts, 956, seguit molt de prop pel PSC amb 866, ERC n'ha obtingut 518, ICV-EUiA 152 i el PP 68. Els partits amb percentatges més grans de regidores respecte al total dels seus càrrecs electes són PSC i ICV-EuiA seguits d'ERC.

Una Llei controvertida

La Ley Orgánica para la Igualdad efectiva de mujeres y hombres es promulgà el 22 de març de 2007, ocasió que va aprofitar el president José Luís Rodríguez Zapatero per fer un petit homenatge a Clara Campoamor i a altres dones desconegudes: "A Clara Campoamor y a todas las mujeres que han entregado el fruto de su noble convencimiento a las mejores páginas de la dignidad. A ellas y a las que quedaron por el camino; a ellas y a todas aquellas a las que la historia quiso robar los sueños", aquestes

Maria Soler, alcaldessa d'Abrera

"La llei és una mesura transitòria necessària per la precarietat en la qual vivim la igualtat."

Laura Vilagrà, alcaldessa de Santpedor
"Comprendc que les dones tinguin altres prioritats, com la família"

eren les paraules del president de Govern en la promulgació de la llei (15.03.07).

No obstant això, les discrepàncies i els diferents punts de vista sobre la necessitat d'una mesura d'aquestes característiques no han tardat en aparèixer. Un sector de la societat format tant per homes com per dones ha expressat els seus dubtes sobre si havia de ser per llei i per quota la incorporació de les dones a les llistes electorals. S'han donat situacions paradoxals en les quals candidatures formades només per dones o d'altres només per homes en municipis superiors als 5.000 habitants no han prosperat. La cerca de l'altre sexe s'ha fet imprescindible per formar candidatura electoral.

L'alcaldessa de Ripoll, Teresa Jordà, comenta les reticències que ella mateixa tenia sobre la llei i com ha canviat la seva visió. "La llei no em semblava bé perquè era com obligar a les dones. Ara crec que la llei haurà fet bo", i afegeix des de l'experiència de formar la candidatura: "No ha costat tant com pensàvem".

Per a altres alcaldesses, la formació paritària de la candidatura no ha estat cap dificultat o bé perquè el seu equip era ja paritari, com és el cas de la llista d'ERC de Santpedor, o bé perquè el partit, com és el cas del PSC, ja havia introduït les quotes i altres mesures de discriminació positiva en eleccions anteriors. Concretament la candidatura del PSC a Esplugues no només ha estat paritària, sinó que, a més a més, ha estat en cremallera i encapçalada per una dona, Pilar Díaz. Aquest fet s'ha repetit en altres candidatures com per exemple el PSC de Barberà del Vallès, de Girona o a ICV de Vilanova i la Geltrú.

L'alcaldessa d'Abrera, Maria Soler, opina: "La llei és una mesura transitòria necessària per la precarietat en la qual vivim la igualtat, una companya de viatge obligatòria. Regula la normalitat i tan de bo no necessitèssim la llei!. Hem de canviar els models de poder i de govern".

Sexe alcaldes i alcaldesses 2007 segons partits polítics

	Homes	Dones	Total
CiU	382 90,1%	42 9,9%	424 100,0%
PSC	213 81,6%	48 18,4%	261 100,0%
ERC	150 87,2%	22 12,8%	172 100,0%
IC - Els Verds	21 91,3%	2 8,7%	23 100,0%
PP	6 85,7%	1 14,3%	7 100,0%
Altres partits	54 91,5%	5 8,5%	59 100,0%
Total	826 87,3%	120 12,7%	946 100,0%

Font: elaboració pròpia a partir dades Muncat

Ella reflexionava en veu alta i es pregunta la manera en què s'ha d'exercir el poder: "Segurament amb normalitat, fent servir el diàleg i el sentit comú". Al municipi d'Abrera els càrrecs que substitueixen l'alcaldessa en les seves representacions i funcions són els tinents, però, no d'alcaldes sinó d'alcaldessa, perquè la primera mandatària local és una dona.

Isabel Espinosa, que encapçalava la llista del PP a Cornellà i que s'ha quedat a l'oposició, com a les darreres tres legislatures, considera: "La llei no serà efectiva perquè obliga i perquè en realitat no es vol que la dona s'incorpori a la política en llocs de responsabilitat. No ho volen els homes, però, tampoc algunes dones". A ella li va costar molt trobar dones que acceptessin anar en la seva candidatura i les raons que argumenta són que "les dones es fan càrrec dels fills i per al PP és molt important la família".

Carme Garcia, alcaldessa de Rubí
"La llei ha representat una manera incruenta d'accedir al poder per a moltes dones"

En què afecta la llei als Mitjans de comunicació?

Els mitjans de titularitat pública vetllaran per la transmissió igualitària, plural i no estereotipada de les dones; reflectiran els diferents àmbits de la vida social; utilitzaran un llenguatge no sexista i col·laboraran en campanyes institucionals dirigides al foment de la igualtat i a eradicar la violència de gènere.

Pel que fa als mitjans de titularitat privada, es promoció els codis d'autoregulació complint la legislació en matèria d'igualtat en totes les activitats, incloent la publicitat i la venda.

La publicitat que comporti una conducta discriminatòria s'entendrà il·lícita i l'*Instituto de la Mujer*, a través de l'*Observatorio de la Publicidad*, podrà exercir l'acció judicial de cessació d'aquesta publicitat. En les comunitats autònomes que tenen transferides les competències del *Instituto de la Mujer*, com és Catalunya, serà l'Institut de les Dones qui exercirà l'acció judicial corresponent, mitjançant l'Observatori de les Dones als Mitjans de Comunicació.

Laura Vilagrà, l'alcaldeessa de Santpedor, s'inicià en la política local conjuntament amb una colla d'amics i confessa que fins i tot han aconseguit passar-s'ho bé fent política municipal: "El meu equip està format per parelles que comparteixen il·lusionades, amb una mitjana de 35 anys i que pugem junts des dels inicis". Tot i així, creu que la llei era necessària, perquè a vegades s'ha de forçar la situació, com també comprèn que les persones, i més concretament les dones, "tinguin altres prioritats, com la família".

Un pas endavant per assolir l'equitat

Per a la majoria d'alcaldeesses i regidores amb les quals ens hem posat en contacte, la llei suposa un pas endavant per assolir l'equitat. Fins i tot, algunes han reconegut que aquesta normativa no ha estat "suficientment ambiciosa" amb el principi de "representació equilibrat" entre dones i homes, referint-se al fet que caldria regular per norma la distribució en cremallera dels homes i les dones en les candidatures electorals, i no només recomanar, com fa la llei. Així com també s'hauria d'aplicar als òrgans de decisió que es desprenen del plenari: junta de govern i tinences d'alcaldia.

Totes han coincidit en què la llei és positiva, si bé les mesures adoptades per a la corresponsabilitat dels fills i filles són poc ambicioses, per no dir minses, per als homes i només conciliadores per a les dones. Com diu l'alcaldeessa de Rubí i presidenta de la Comissió de Polítiques per a la Igualtat de la Federació de Municipis de Catalunya, Carme García, "la llei ha representat una manera incruenta d'accedir al poder per a moltes dones, sinó no s'haguessin incorporat mai". I per a la regidora de Polítiques de gènere i del programa Usos del temps de l'Ajuntament de Terrassa, Fabiola Gil, "les mesures que con-

templa la llei són un exercici positiu que no es pot deixar en mans de la bona voluntat". Precisament per això i per ajudar als diferents sectors implicats Gil informa: "Des de la regidoria iniciarem un treball de divulgació i explicació de la llei dirigit a les empreses privades, per ser les menys predisposades a complir la paritat en els consells d'administració i, molt menys, a dissenyar plans d'igualtat en la pròpia empresa".

Per al Partit Socialista la llei ha estat una aposta valenta que s'ha centrat en els problemes de desigualtat estructural que pateixen les dones i que afecta: a l'atur, a la diferència salarial, a la conciliació, a l'accés als llocs de direcció a les empreses i en la presa de decisió en la representació política i pública.

El que ningú podia imaginar és que el Partit Popular impugnés la llei d'igualtat, generant el temor i desconcert molt ben expressat per l'artista Cristina del Valle en la seva columna setmanal al *20 Minutos* del 9 de juliol. Segons Del Valle el PP cerca un objectiu concret: "Tornar a posar la dona al costat de les tradicions que ens defineixen com a minoria sense drets".

Adequar els temps a les necessitats

El reconeixement que fa la llei respecte al principi d'igualtat ja està present a la Constitució Espanyola de 1978, en els estatuts de les comunitats autònomes i en altres tractats internacionals. A més de reconèixer un dret, la Constitució ofereix la base jurídica per implementar mesures d'acció positiva en favor de les dones que, juntament amb les polítiques desenvolupades per la Comunitat Europea, estableixen un marc legal adequat per aplicar la llei d'igualtat aprovada i tot el seu desenvolupament en àmbits més concrets, fins i tot en la conciliació de la vida personal i laboral.

Una conciliació que sorgeix de les polítiques europees per inserir a les dones en el mercat laboral, però que ha resultat insuficient per abordar els principals problemes d'homes i dones, com són les relacions entre les perso-

Fabiola Gil, regidora de l'Ajuntament de Terrassa
"Les mesures que contempla la llei són un exercici positiu que no es pot deixar en mans de la bona voluntat"

nes, la cura de les criatures, dels progenitors i el gaudi-
ment del lleure.

Les nostres entrevistades han estat ben explícites en
detallar de manera personal els casos en què s'han tro-
bat. Laura Vilagrà, per exemple, reconeix que a ella li
costa tenir parella, que n'ha tingut tres i dos li han reco-
negut no ser compatibles amb les responsabilitats que
comporta el càrrec municipal: "Si no fossis alcaldessa...".
I amb ella altres alcaldesses estan en situació semblant.
o bé són solteres i renuncien a formar el seu nucli familiar
o estan fora de l'edat reproductiva perquè els fills ja són
grans, com Mireia Solsona, alcaldessa de Matadepera,
que reconeix que ha estat la seva família qui li ha donat
permís per acceptar el càrrec: "Des de casa em van
donar ales per ser alcaldessa".

Precisament la conciliació laboral, personal i familiar és
el gran cavall de batalla, el gran repte de la legislatura i,
segons com, l'espasa de Damocles, perquè intenta har-
monitzar la vida privada amb la pública i corresponsabilit-
zar als pares i les mares de l'educació dels infants amb
una nova distribució del temps.

Mireia Solsona, alcaldessa de Matadepera
"Des de casa em van donar ales per ser alcaldessa"

Per això, en alguns municipis s'estrena la regidoria dels
Usos del temps, com és el cas d'Esplugues, de Sant Boi
de Llobregat o de Terrassa, sense oblidar que Barcelona
ja va començar a fer aquestes polítiques en el mandat an-
terior.

“ Transversalitat i usos del temps, els nous eixos de les polítiques locals ”

Pilar Díaz, alcaldessa d'Esplugues de Llobregat,
que portarà directament la Regidoria de la dona i
usos del temps.

A Esplugues es dirà Regidoria de la dona i usos del
temps i la portarà directament l'alcalde, Pilar Díaz. A
Sant Boi hi haurà la Regidoria de polítiques per a la Igual-
tat de gènere i la d'usos del temps, dins l'àrea de Benes-
tar i Ciutadania, sota la responsabilitat de la tercera tinent
d'alcalde, Lluïsa Moret.

La professora de la Universitat de Barcelona, Cristina Ca-
rrasco, quan es refereix a les polítiques de la conciliació i de
la igualtat, ho explica a partir del sistema econòmic impe-
rant, preguntant-se: "Iguals a qui?". Carrasco creu que si es
tracta "de ser iguals o de fixar models d'igualtat molt millor
que siguin els homes els que es fixin en les dones". Perquè
la igualtat ha de tenir l'objectiu de recuperar l'experiència fe-
menina en el treball i donar-li valor social, posant la cura de
les persones al centre de la vida, des d'on ha de derivar la
resta d'activitats. Així no caldria conciliar perquè estaria tot
harmonitzat. Es tracta d'acceptar que l'objectiu social bàsic
ha de ser la qualitat de vida de les dones i homes en totes
les edats, entès com un estàndard, que va més enllà d'una
"cistella de béns". Per a la realització d'aquests estàndards,
les tasques domèstiques i d'assistència que es fan a casa
són un element central a l'organització. Això forçaria canvis
adequant els temps de treball a les necessitats de les per-
sones i no a l'inrevés. L'últim seria reconèixer que tenir cura
de la vida humana no és una responsabilitat exclusiva de les
dones, sinó que és una qüestió social i política de primer
ordre que exigeix el compromís de tota la societat.

La incorporació de les dones a la vida pública —entenent
com a pública fora de la llar— i la seva participació en la po-
lítica ha generat que les lleis abordin uns altres àmbits. Fins
ara, el model de participació masculina ha permès als

homes una llibertat de temps i d'acció per dedicar-se *full time*, i d'acord a les regles del mercat, a tot allò que els pogués interessar, tant fos la política, la feina, com el lleure... Aquest model és el vigent en els nostres ajuntaments i és al que fan referència les dones polítiques quan fan afirmacions com: "Els homes polítics s'hi dediquen més que les dones" o "no tenen mai presa per tornar a casa".

En contrapartida, algunes alcaldesses reconeixen que si fossin casades no podrien dedicar-se el temps que ara s'hi dediquen. I altres, davant l'opció de ser o no mares, molt probablement, deixarien de costat la política.

Un munt d'exemples i anècdotes per deixar palès que l'àmbit privat incideix en la política. Com la política afecta la vida de les persones. I que en 30 anys de democràcia hem passat de l'aplicació de polítiques per als serveis municipals de planificació familiar a replantejar-nos els usos del temps i la corresponsabilitat en l'educació dels fills i filles i, fins i tot, a promoure un nou contracte social entre homes i dones que modifiqui l'actual que data del temps de la il·lustració. ■

Bibliografia i recursos electrònics:

CAMPOAMOR, CLARA: *El voto femenino y yo. Mi pecado mortal*. Colección "La cosecha de nuestras madres". Horas y Horas La Editorial: 2006. (1era. Edición Julio 1936).

CORCOY, M. et altri: *Les dones en els governs locals Catalans*. Editorial Montflorit 2005.

CARRASCO, CRISTINA, et altri: *Tiempos, trabajos y flexibilidad: una cuestión de género*. Instituto de la Mujer. 2003

MORET, LLUÏSA, et altri: *La transversalidad como impulsora de mejora en la Administración Pública*. Ediciones del Serbal 2006

www.elbaixlobregat.net/conselldones

www.diba.cat/francescabonnemaison/

www.fmcnet.org

www.associacio.net

Govern i Parlament amb majoria masculina

A Catalunya, a diferència del que succeeix al Govern central, no tenim paritat al Govern ni tampoc al Parlament, malgrat que s'avança en la incorporació de les dones a l'alta política catalana. ICV-EUiA i el PSC són, proporcionalment, els grups amb més representació femenina a la cambra catalana.

La majoria de dones superen els 45 anys d'edat i molt poques tenen fills o filles al seu càrrec. Les diputades poden delegar el seu vot a un altre company o companya per baixa maternal, perquè el reglament de la cambra així els ho permet des del

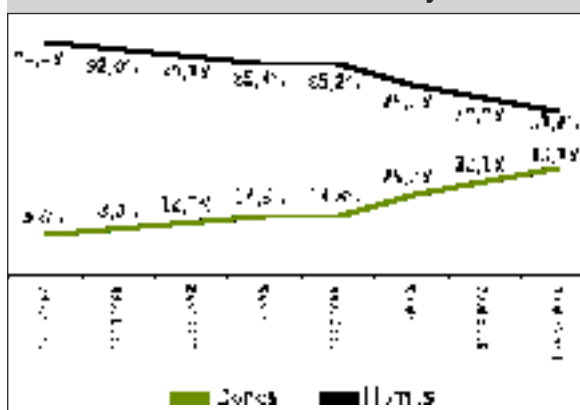
gener del 2006. L'alcaldesa d'Esplugues, Pilar Díaz, recorda com ella, només fa cinc anys, és a dir l'any 2002, va estar la primera diputada en demanar un espai per alletar al seu fill: "El President del Parlament, Joan Rigol, em va deixar el seu despatx per alletar al meu fill, als pocs dies de donar a llum, perquè jo no em podia saltar la votació a l'hemicicle ni podia delegar el vot".

Diputades al Parlament de Catalunya en números absoluts

Període	Homes	Dones
1980-1984	128	7
1984-1988	124	11
1988-1992	121	14
1992-1995	118	17
1995-1999	115	20
1999-2003	103	32
2003-2006	92	43
2006-2010	86	49

Font: *Diari El Punt*

Evolució de la presència d'homes i dones al Parlament de Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir dades subministrades pel Parlament de Catalunya

Mònica Gelambí, polítologa

“ Els ajuntaments catalans aposten pel treball transversal ”

Mònica Gelambí Torrell és professora de Ciència Política i de l'Administració en la Universitat Rovira i Virgili (Tarragona).

Ha realitzat un estudi comparatiu de com els ajuntaments catalans i llombards han sofert canvis per facilitar la introducció de la perspectiva de gènere en la seva política local*

Hi ha molts títols però pocs que en la seva formulació transmetin la consciència que la societat està formada per dones i homes amb experiències i necessitats no sempre coincidents. Això és el que defineix com a polítiques de gènere i el concepte que fa servir Mònica Gelambí en el seu estudi comparatiu entre els ajuntaments catalans i llombards.

En l'estudi pretén detectar quins són els models que utilitzen els ajuntaments per aplicar la perspectiva de gènere a la política local. Segons l'autora, el discurs del *gender mainstreaming* o polítiques transversals s'ha introduït en les agendes municipals en regidories concretes, que en el cas de Catalunya es denominen Pla per la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes, Regidoria de les dones, Regidoria de promoció de les dones, i una sèrie de variants. En el cas italià és l'encàrrec explícit de l'alcalde o alcaldessa a la regidora de polítiques d'igualtat.

Una primera conclusió és que en tots dos casos l'èxit depèn sobretot de la sensibilitat de la persona que elabori la política de gènere. I una segona és que els ajuntaments catalans han apostat per treballar transversalment, mentre que els llombards han preferit una regidoria específica de les polítiques d'igualtat en gènere.

Per a Mònica Gelambí, Catalunya s'ha pres molt seriosament la lluita contra la violència de gènere –acció inexistente en les agendes municipals llombardes– en canvi, les ciutats llombardes treballen a fons els plans sobre el temps i els seus usos. Plans incipients a Catalunya i que només s'han fet algunes experiències en municipis com Castelldefels, Terrassa o Barcelona. I altres que s'incorporen ara.

Gelambí explica breument alguns aspectes del seu estudi en els que va entrevistar 45 municipis catalans i 11 llombards. Segons els resultats, els ha classificat en tres grups: **G1** On la classe política manifesta la inexistència d'un problema municipal i per tant no apliquen polítiques específiques de dones.

G2 Polítiques per a la igualtat d'oportunitats com polítiques d'assistència social a les dones.

G3 Polítiques que pretenen elaborar un nou contracte social entre dones i homes.

	G1	G2	G3	Total casos
Catalunya	24,4%	17,8%	57,8%	45
Lombardia	36,4%	27,3%	36,4%	11

En la classificació G3 dels ajuntaments, què vol dir “fer un nou contracte social entre homes i dones”, vol dir ser d'esquerres? i com es materialitza?

En aquest grup he inclòs aquells ajuntaments que han introduït dins de la seva agenda institucional l'existència de desigualtats i discriminacions per raó de gènere. Són consistoris que comparteixen la creença que existeixen desigualtats entre les persones de diferents sexes com a conseqüència de les connotacions culturals. L'objectiu no és facilitar la introducció de la dona en el mercat laboral i en aquelles esferes que podem definir com a *masculines*, sinó trencar amb els rols i amb la creença que existeix un món d'homes i un món de dones.

El problema a resoldre no afecta tan sols a uns col·lectius concrets de dones, ni es creu que s'hagin de crear mecanismes que facilitin que les dones puguin continuar compaginant el seu rol tradicional amb la seva introducció amb igualtat d'oportunitats en el món públic (polítiques de conciliació vida familiar i laboral), sinó que parteixen del fet que la societat està canviant i que allò que es podia considerar normal fa unes dècades, ara ja no és sostenible perquè els rols tradicionals s'han trencat. Aquest convenciment porta a realitzar polítiques que ajudin i fomentin el canvi de rols i facilitin la transformació de les imatges que tenim associades als dos sexes.

La principal idea política d'aquesta manera d'entendre les polítiques d'igualtat d'oportunitats és la defensa de la

necessitat d'un nou contracte social, que implica l'aposta per un canvi dels rols que tradicionalment s'han atribuït als dos sexes.

Dins d'aquesta concepció de les polítiques per a la igualtat d'oportunitats podem distingir dues maneres diferents de concretar la idea política:

Aquells ajuntaments que centren totes les seves actuacions en les dones, es considera clau el canvi del rol jugat per la dona en la societat per arribar a elaborar aquest nou contracte social.

Els consistoris que creuen que introduir canvis en el rol dels homes és tan important com fer-ho en el de les dones i que no serveix de res que les dones canviïn el seu rol tradicional si no va acompanyat de canvis en el rol masculí.

Aquests ajuntaments, en la seva majoria, faran per un

igualtat d'oportunitats entre sexes, provoca que no es realitzin aquestes polítiques perquè ni tan sols s'ha pensat en la necessitat de la seva existència o que es tracti d'una responsabilitat municipal.

Creu que els partits de dretes s'han apropiat del discurs de l'esquerra respecte la igualtat dels gèneres, violència i drets civils?

Els partits de dretes han intentat apropiat-se del discurs d'igualtat d'oportunitats sense aconseguir-ho en la seva totalitat.

Podríem considerar que les polítiques per a la igualtat d'oportunitats es poden dividir en tres grans grups, les polítiques que garanteixen la igualtat formal, que tots som iguals davant les lleis; les d'acció positiva que busquen fa-

“ Es considera clau el canvi del rol jugat per la dona en la societat per arribar a elaborar aquest nou contracte social ”

costat, actuacions específiques adreçades a aconseguir aquesta igualtat d'oportunitats entre sexes. I per l'altre, intentaràn que s'introdueixi de forma transversal la visió de gènere en totes les polítiques municipals i incorporar en la discussió política tots els àmbits que configuren la vida social. La majoria dels ajuntaments que es troben en aquest grup estan governats per una coalició d'esquerres. Però també hem de tenir en compte que n'hi ha governats per coalicions d'esquerres que consideren que això no és un problema o que es tracta d'un problema de les dones, per tant ser d'esquerres no és una garantia, ja que es tracta d'un àmbit polític on el factor personal (la persona responsable del mateix) té un gran pes.

Els pocs recursos disponibles quan s'ha de combinar amb un ampli llistat de prioritats en les que no s'inclou la

cilitar l'entrada de les dones en aquells àmbits en què es troben poc representades; i les polítiques de gènere que busquen canviar les arrels de la nostra societat per construir-la tenint en compte les diferències existents entre els homes i les dones. Els partits de dreta s'han centrat en les dues primeres esferes, que no els hi suposa cap contradicció ja que es basen en l'estructura social i econòmica existent; però tenen greus problemes per adaptar el discurs de la gestió transversal de gènere, quan aquest se li atribueix un caràcter reformador, perquè d'alguna manera recomana que es repensin estructures tradicionals com són la família, la religió, el mercat. ■

** La introducción de la gestión transversal de género en las políticas municipales catalanas y lombardas.*

Antecedents històrics

L'exercici de la política ha estat històricament reservat als homes. Països avançats com els Estats Units que ja al segle XIX van incorporar les idees de llibertat, de representació política i d'elecció democràtica, van mantenir durant molts anys la separació entre sexes i van ser necessàries moltes lluites perquè les dones poguessin participar a la vida política.

Al nostre país, fins la incorporació a l'Europa comunitària el 1986, no s'impulsen polítiques públiques pel desenvolupament de plans d'igualtat d'oportunitats, ni mesures de protecció i garantia dels drets de les dones. Fins els anys 80 en què les primeres dones van ocupar càrrecs a ministeris i llocs de rellevància política,

no es va obrir el debat en els partits polítics i les institucions públiques sobre la participació política de les dones en la presa de decisions. En les formacions polítiques el debat es va concretar en mesures d'acció positiva i, més tard, en les quotes en les propostes de representació.

Des de les primeres eleccions democràtiques locals de 1979, l'accés de les dones a la política activa ha crescut de manera lenta, malgrat que Catalunya està per sota de la mitjana de l'Estat pel que fa al nombre d'alcaldeses i regidores, fent palesa què el moll de la qüestió està en passar de la igualtat d'oportunitats a la igualtat de resultats. ■

Pilar Careaga, durant l'acte de constitució de l'ajuntament de Bilbao (1971)

FOTO: ARXIU AJUNTAMENT DE BILBAO

d'alcaldessa

Núria Albó

Una feina apassionant

Vaig arribar a l'alcaldia de la Garriga d'una manera més aviat imprevista. Tot i que sempre m'havia interessat la política i donava classes d'Història, mai no m'havia imaginat que podria dedicar-me uns quants anys a la política activa, encara que fos a nivell modest, com és el local.

Van ser dues legislatures i vuit anys inoblidables. Del 1979 al 1987. A diferència del que passava en altres camps, el fet de ser dones i molt poquetes va fer que, de moment, ens mires-sin més aviat amb simpatia. Ens van fer entrevistes, ens van fer la típica pregunta de si la condició femenina entorpia o afavoria la nostra feina i coses per l'estil.

No sé si un home hauria actuat de la mateixa manera que jo. El que puc dir és que jo no vaig considerar mai que la meua feina fos masculina o femenina. Només vaig pensar que era apassionant! Però en certa manera vaig ser més llançada. Per exemple. Així que va estar aprovada la llei del divorci on s'especificava que els alcaldes podien celebrar casaments civils, això sí, demanant permís als jutges, en vaig demanar de seguida i a la Garriga es va celebrar el primer casament civil d'Espanya en un ajuntament, amb música, flors i tot el que escau en una cerimònia per complaure als nuvis i a les seves famílies. Molts altres ajuntaments, fins i tot un de Granada, em van demanar com ho havia fet.

També va celebrar-s'hi una trobada amb les alcaldesses de Catalunya, fet que va tenir un gran ressò mediàtic i que tenia per principal objectiu donar-se a conèixer i engrescar altres dones a seguir els nostres passos.

Però no ha estat així. Continua havent-hi poques dones a les alcaldies i si hi ha més regidores és perquè els partits d'esquerres han establert quotes. Encara és més difícil trobar-les als parlaments o als ministeris i això que, per exemple, l'actual vicepresidenta del govern espanyol és molt més ben valorada per tothom que els seus companys masculins.

Mentre vaig ser alcaldessa no vaig tenir cap dificultat pel fet de ser dona. Però quan al 1987 vaig perdre les eleccions es van sentir unes veus recomanant-me que anés a casa a rentar plats. Això sí que no ho haurien dit mai a cap home! ■

FOTO ESTHER SANCOMA

Una escriptora a la política

SNúria Albó, va néixer a la Garriga l'any 1930 i, qui li hauria de dir, 49 anys més tard en va esdevenir alcaldessa. De 1979 a 1987 va ser alcaldessa de la Garriga, convertint-se en una de les primeres dones que encapçalava un ajuntament democràtic. En els vuit anys en què va dur la vara de batlle va procurar fer visibles les dones que es dediquen a la política local per tal d'encomanar-los la passió cap al treball municipal. No pot evitar una certa decepció per la lentitud en què es va produint la incorporació femenina a la política, però malgrat tot, recorda aquells anys d'entusiasme i segueix recomanant l'experiència a les dones que se sentin cridades per les tasques comunitàries.

Albó es va llicenciar en Filosofia i Lletres i ha exercit l'ensenyament a diferents escoles. En l'àmbit literari, la seva carrera va començar guanyant un premi de narració l'any 1958. Ha publicat llibres de poesia com *L'encenedor verd*, novel·les com *Quan xiula el tren* i llibres per a infants com *Tanit* i *Ariadna*, entre d'altres. Ha col·laborat en el llibre *Les dones i la política*. També ha col·laborat amb diferents músics escrivint la lletra per a cantates infantils com *Tirant lo Blanc* amb Ros Marbà. ■

E.A.

Les 120 Alcaldesses catalanes actuals

Abrera	Maria Soler Sala	PSC-PM	Mollerussa	Teresa Ginestà i Riera	PSC-PM
Albanyà	Maria Ambrosio Grife	PIA-PM	Monistrol de Calders	Mercè Cardona Junyent	CIM-PM
Alcoletge	Alexandra Cuadrat Capdevila	PSC-PM	Mont-ras	Maria Mercè Català i Ortíz	ERC-AM
Alfés	Ann Gyles	ERC-AM	Nalec	Agnes Corbella Valmaña	ERC-AM
Alpens	Montserrat Barniol Carcasona	GdA-AM	Navàs	Maria Àngela Estruch i Carbonell	CIU
Anglesola	Rosa Maria Mora Valls	CIU	Olvan	Judit Carreras Tort	PSC-PM
Aspa	Maria José Invernón Mòdol	CIU	Ordis	Maria Crehuet Wennberg	PSC-PM
Badalona	Maite Arqué i Ferrer	PSC-PM	Orís	Conxita Vernis Burés	CIU
Barbens	Maria Dolors Gabarra Gou	CIU	Palamós	Ma. Teresa Ferrés i Avila	PSC-PM
Barberà del Vallès	Ana Ma. Del Puy Del Frago Bares	PSC-PM	Palau-solità i Plegamans	Mercè Pla i Blagé	CIU
Belianes	Teresa Golobardes i Agustí	IB-AM	Paüls	Júlia Celma Lluís	CIU
Bellmunt del Priorat	Maria Secall Masip	CIU	Piera	Josefina Altarriba i Queraltó	PSC-PM
Benavent de Segrià	Rosa Ma. Caselles i Mir	PSC-PM	Polinyà	Josefa Pedraza Alcaide	PSC-PM
Bigues i Riells	Elena Argemí i Morral	PSC-PM	Porrera	Maria Mercè Juncosa Aulestia	PSC-PM
Bordils	Manela Blàzquez i Boya	PM	Pradell de la Teixeta	M. Pilar Just Bayod	ApP-AM
Botarell	Maria Montserrat Roca i Navarro	PSC-PM	Renau	Rosa M ^a . Parés Yago	CIU
Brunyola	Anna Maria Mascort Nogué	CIU	Ripoll	Teresa Jordà i Roura	ERC-AM
Cabanabona	Carme Freixes Freixes	CIU	Riudaura	Eulàlia Masana Serra	ERC-AM
Cabrils	Lina Morales i Serra	CIU	Riudellots de la Selva	Montserrat Roura Massaneda	CIU
Calaf	Maria Antònia Trullàs Povedano	CIU	Roses	Magda Casamitjana i Aguila	PSC-PM
Campdevàrol	Núria López i Rodríguez	PSC-PM	Rubí	Carme García i Lores	PSC-PM
Capellades	Anna Sánchez Carrera	CIU	Salades	Maria Dolors Gonzalez Dana	PSC-PM
Capolat	Maria del Carmen Boixader Montanyà	ERC-AM	Salt	Iolanda Pineda i Balló	PSC-PM
Castellar de la Ribera	Maria Teresa Canal Morera	CIU	Sanaüja	Maria Rosa Castellà i Coletas	PSC-PM
Castellbisbal	Dolors Conde i Domínguez	PSC-PM	Sant Cugat Sesgarrigues	Rosa Escala Moyes	PSC-PM
Collbató	Josefina Martínez Martínez	PSC-PM	Sant Martí Vell	Maria Àngels Vila Sastre	ISMV-AM
Corçà	Ma. Carme Güell i Parnau	IpP-PM	Sant Mori	Modesta Cucurull Nadal	Veïns EPM
Cubelles	Maria Lluïsa Romero i Tomàs	PSC-PM	Sant Pere Sallavina	Montserrat Noguera Cantacorps	CIU
Cunit	Dolors Carreras i Casany	PSC-PM	Sant Quirze del Vallès	Maria Montserrat Mundi i Mas	CIU
El Bruc	Maria Josep Aubarell i Cruz	ERC-AM	Sant Vicenç dels Horts	Amparo Piqueras i Manzano	PSC-PM
El Masroig	Roser Vives i Munté	CIU	Santa Coloma de Cervelló	Maria Dolors Pueyo i Beltran	ERC-AM
El Montmell	Maria Inmaculada Costa Ramon	PSC-PM	Santa Eugènia de Berga	Filó Tió i Pratdesaba	ERC-AM
El Palau d'Anglesola	Trinitat Torné i Piñol	ERC-AM	Santa Eulàlia de Riuprimer	Núria Sola Copretja	AR
El Perelló	Genoveva Margalef i Valiente	PSC-PM	Santa Maria de Martorelles	Maria Concepción Collado Villa	CIU
Els Pallaresos	Anna Ma. Ramos i Castro	CIU	Santa Maria de Miralles	Mònica Oliva Argelich	MDAM
Esparreguera	Francesca Fosalba i Batalla	PSC-PM	Santa Oliva	Cristina Carreras Haro	PSC-PM
Esplugues de Llobregat	Pilar Diaz Romero	PSC-PM	Santa Pau	Esther Badosa i Romañó	ApG-EPM
Espenellà	Rosa Teixidor i Planells	AME-ERC-AM	Santpedor	Laura Vilagrà i Pons	ERC-AM
Esterri de Cardós	Rosa Maria Tejedor Ferrer	PSC-PM	Senan	Núria Albà i Alegret	INDEPENDENT-EPM
Fulleda	Maria Neus Arbós Gabarró	APF-AM	Sentmenat	Núria Colome Rodriguez	CIU
Girona	Anna Pagans i Gruartmoner	PSC-PM	Sobremunt	Joaquima Casa Pares	CIU
Guardiola de Berguedà	Montserrat Ribera Puig	CIU	Tarroja de Segarra	Maria Lourdes Castellana Vilaró	AETS
Guixers	Marià Chauré Valls	CIU	Tivenys	Maria José Beltran Piñol	PSC-lli-PM
La Fatarella	Carme Pelejà i Anguera	EpF	Torrelameu	Núria Trullols i Mulet	CIU
La Figuera	Cristina Giorghiu Lorente	CIU	Torrelles de Llobregat	Glòria Matas i Montmany	ERC-AM
La Fuliola	Maria Teresa Pallès i Pérez	CIU	Tossa de Mar	Immaculada Colom Canal	CIU
La Galera	Maria Blanca Duré i Prades	PP	Ulldemolins	Misericòrdia Montlleó Domènech	CIU
La Garriga	Meritxell Budó i Pla	CIU	Ultramort	Maria Gràcia Serrats Paretas	CIU
La Morera de Montsant	Núria Crivillé Miró	CIU	Vallfogona de Ripollès	Maria Carme Freixa Bosch	TPV-AM
La Poble de Lillet	Maria Carme Rosell Espelt	PSC-PM	Vallromanes	Maria Cabot i Gibert	CIU
La Quar	Maria Antònia Raurell Pi	CIU	Valls	Dolors Batalla i Nogués	CIU
La Tallada d'Empordà	Roser Bagué Paretas	IT-PM	Verges	Marta Payeró i Torró	ERC-AM
La Vajol	Maria Montserrat Sarabia Molera	CIU	Vidreres	Ruth Rosique i Labarta	PSC-PM
Les Avellanes i Sta. Linya	Maria Carme Garrofé Amorós	UPM-PM	Vilademuls	Maria Dolors Rovirola i Coromí	CIU
Les Preses	Ester Pages i Ayats	PSC-PM	Vilafant	Josefa Comalada i Ayats	CIU
Les Valls d'Aguilar	Maria Dolors Vidal Guiu	PSC-PSDE	Vilalba Sasserra	Maria Teresa Colomer Jaurés	AIVS-PM
Lles de Cerdanya	Lidia Brugulat i Visa	PSC-PM	Vilallonga de Ter	Francisca Pastoret i Busquets	CIU
Lluçà	Eva Boixadé Calm	IPLISE-AM	Vilanova de l'Aguda	Montserrat Fornells Solé	ERC-AM
Malgrat de Mar	Conxita Campoy i Martí	PSC-PM	Vila-sacra	Maria Carme Barceló Blanch	PxVS-PM
Matadepera	Mireia Solsona i Garriga	CIU	Vinebre	Gema Carim Gironès	CIU

Rosa Novell,

actriu

“

Les dones hem de ser més valentes: saber què fem bé i què fem malament

”

FOTO ESTHER SANJOVA

ENTREVISTA

Una de les cares més conegudes del teatre, el cinema i la televisió catalanes, Rosa Novell, també ha destacat per la seva implicació en altres realitats i lluites socials i intel·lectuals a Catalunya, més enllà dels escenaris. Per tota aquesta tasca, recentment ha rebut la Creu de Sant Jordi. Com explica en aquesta entrevista, en la seva trajectòria no tot han estat reconeixements, sinó que també ha hagut de fer front a molts altres problemes i impediments per arribar a ser la persona, l'actriu i la directora que és i per poder remenar les cireres.

> Actriu polifacètica: cinema, teatre i televisió. Vostè també ha tocat la direcció. Ha tingut problemes pel fet de ser una dona de teatre?

< Com a actriu no. No m'he sentit mai malament. Només m'ha passat darrerament, quan he viscut una experiència molt dolenta. Justament al dia següent de rebre la Creu de Sant Jordi. Vaig patir una humiliació i vaig decidir deixar el muntatge. No diré quin muntatge. No vull. Però no suporto que em tractin malament. Com a directora sí que he tingut molts problemes. Perquè quan controles, tens poder: dirigeixes, dones feina... mous tots els fils. I això no agrada. Perquè et fa forta, et fa segura i això és difícil de suportar pels altres.

Per què hi ha tan poques dones dirigint?

És un sector en què és molt difícil entrar. Et posen molts impediments: menyspreus, humiliacions... I tot això és per enfonsar-te, perquè després de la primera humiliació hi ha una segona, i encara és pitjor. Però jo dic no. No deixo que em tractin malament.

Aquests menyspreus l'han fet tirar-se enrere?

Tot el contrari. Només tirar endavant. No s'ha de dir, sinó fer-ho.

Ha rebut molts guardons. El fet de ser reconeguda, ha jugat en la seva contra d'alguna manera?

No. M'ha donat autoestima i seguretat.

Pot semblar una dona segura, freda, dura. Ho és?

No. M'ha tocat ser-ho, perquè en molts sentits sóc com la Marilyn Monroe: sensible. Simplement em poso una cuirassa per protegir-me.

És qui volia ser?

Ha aconseguit totes les seves fites?

No totalment, però m'hi assemblo. Sempre he somiat amb una senyora que viatjava en avions, que portava un necesser. Fins aquí en algunes coses m'hi assemblo. Però em continuo veient com una nena petita amb moltes coses per fer.

Entrar en aquest món, és més fàcil ara o més difícil que quan va començar?

Abans era més difícil. Havies d'estar tres anys de meritotatge: escoltant i aprenent i sense cobrar. S'aprenia molt. Era molt dur. No hi havia tampoc tantes oportunitats. Ni serials televisius, ni tantes cadenes, ni subvencions per a grups. Ara hi ha moltes més oportunitats per a la gent que comença. De tota manera, és una professió molt dura. Has de sacrificar moltes coses: hores de la teva vida privada, la família... Per a la meua generació tenir una fill era quedar una mica marginada.

haver-la pogut fer. Cap al 2000, Comediants va fer un muntatge a La Pedrera de Barcelona, on cada dia hi anava una persona i demanava un desig i tirava un globus. Un dia em va tocar a mi i vaig demanar que s'acabés la violència de gènere. Vaig escriure aquest desig en un paper i vaig llençar el globus i no sé què va passar amb aquest globus! No s'ha acomplert gens!! Es continua matant, assassinant dones. No sóc positiva en quant a poder aconseguir més drets, ni més igualtat. No hi crec gaire. No crec que sigui un tema que ens l'hagin de solucionar, sinó que una mateixa s'ho ha de guanyar. Minut a minut, segon a segon. Lluitant. Jo diria a les dones que no esperin res. Que s'ho guanyin, però sense violència.

A nosaltres se'ns va imposar adquirir el rol d'home. Això és un error. En el rol de dona es poden aconseguir coses, tot i que la vida és incòmoda. És difícil. Ara caus i ara t'aixeques. No hem d'esperar que tot estigui perfecte. La vida és molt irregular i molt insegura, molt fràgil.

Amb aquests rebuigs que s'ha trobat, ha pensat alguna vegada: "Si hagués estat home, això no m'hauria passat o hauria estat diferent"?

Si, sí, moltes vegades. Si hagués estat home no m'haguessin tractat amb aquest to... penso "desgraciat!!" i intento que no m'afecti. No vull barallar-me, no vull discutir. Aquests moments s'han d'aguantar. Una ha de tenir el cap ben moblat. Quan les coses van malament, fantàstic, i quan les coses van bé, fantàstic.

“Cada vegada ens tenen més por, perquè cada vegada hi ha més drets”

Per tant, l'actor ho té més fàcil que l'actriu?

Sí. A més, la majoria de papers són per a homes. Jo ara estic preparant una producció per al Teatre Nacional de Catalunya i he decidit fer paritat: igual homes que dones i de gent de més de 40 anys. Tothom està espantat! Però és que el teatre és la vida. I a la vida hi ha de tot, no només gent jove. I com més gran et fas, et converteixes en millor actor. Perquè la vida et porta un aprenentatge.

Té més amigues o més amics dins la professió?

Tinc coneguts. Més amigues, però són de fora la professió. I amics, des que dirigeixo no en tinc.

Els mitjans la tracten diferent per ser dona?

Sempre m'han tractat estupendament bé. Això m'ha fet feliç moltes vegades.

Continuarà compaginant actuació amb direcció?

Si em deixen, sí. Dirigint puc ajudar. Però quan més gaudeixo és actuant. I quan dirigeixo estic a l'escenari, no estic asseguda a una taula. Així és més fàcil ajudar. Pots ajudar molt.

Creu que pot canviar la situació: més igualtat entre homes i dones?

No. No crec que les coses canviïn massa. Cada vegada ens tenen més por, perquè cada vegada hi ha més drets. Em sento privilegiada per haver escollit un tipus de vida i

Si pogués tornar a néixer i pogués triar, escolliria ser home?

No! Seria dona, encara que ho trobo genial això de ser home. Deu ser fascinant, tot i que també deuen tenir els seus problemes. Quan era jove els envejava molt. Sempre he tingut molts problemes vivint sola o viatjant sola. Sents més por, i més en el meu cas, que he de sortir de nit i treballar de nit, i he d'anar al pàrquing... Jo estic en tensió fins que arribo a casa. Només en coses així els envejo. Però continuaria sent dona. I sent millor. Continuant fent malifetes. Però ser una gran dona, aprenent dels meus errors i millorant. Una ha de reconèixer que també s'equivoca. Les dones hem de ser més valentes: saber què fem bé i què fem malament. Ser dona no vol dir ser perfecta ni ser-ho més. Simplement significa ser més difícil que ser home. Però no hem de caure en el victimisme, tampoc en voler ser excepcional... Perquè no hi ha el dia de l'home? Només hi ha el dia de la dona... Si celebrem les excepcions, malament anem, jo vull que em tractin igual.

Si hagués de demanar un desig, per les dones, pel món en general, quin seria?

Una mica més de generositat, benevolència. Més diàleg. Més comprensió. Trobo que la vida està molt crispada. I el món em preocupa. Hem passat dues generacions sense guerres. Però ara està tot molt crispat, més histèric i tot més de dretes. ■

Júlia Maldonado

Els mitjans fan una lectura esbiaixada de la Llei d'Igualtat

Un estudi de les notícies aparegudes a dos rotatius com 'El Mundo' i 'El País' demostra que el protagonisme va anar a parar un cop més als homes

El 16 de març es va aprovar la Llei d'Igualtat que equipara les condicions laborals de les dones a les dels homes i permet la conciliació de la vida familiar amb la professional. Aquesta norma va situar Espanya al capdavant dels països de la Unió Europea en matèria de legislació a favor de la dona. No obstant això, els continguts de la llei van quedar bastant diluïts a la premsa. Tot i que es van donar a conèixer alguns punts com la paritat electoral, els mitjans van focalitzar l'atenció en el permís de paternitat. Encara que era una llei pensada sobretot per a les dones, la premsa va convertir l'home en protagonista, deixant de banda punts com l'ampliació de les baixes de maternitat, la creació d'ajudes per a mares treballadores o les multes per discriminació sexual.

Tot això queda patent en un estudi sobre la cobertura informativa dels dos diaris nacionals de referència, *El País* i *El Mundo*. Els dos van obviar les desigualtats que pateixen les dones en l'entorn laboral per posar en primera línia el permís de paternitat. Els mitjans audiovisuals, a remolc del que van publicar els diaris, també van emetre diferents reportatges sobre casos en primera persona d'homes que no podien gaudir del permís de paternitat pel retard de la publicació de la llei al BOE.

Abans de l'aprovació

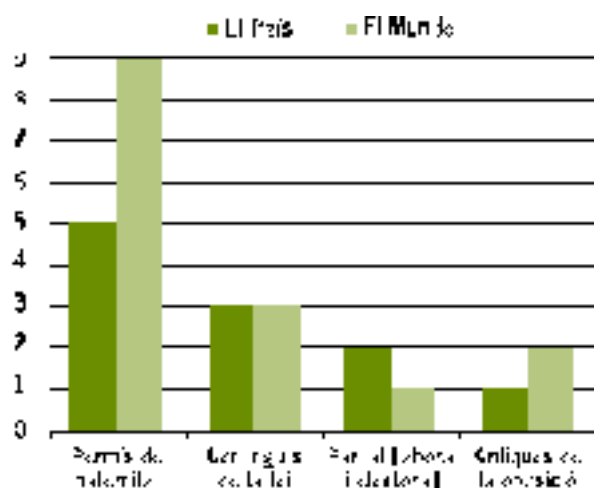
En un principi, quan la llei era només un esborrany, tots dos diaris van posar l'èmfasi de les notícies en la paritat laboral i electoral. Ja es parlava del permís de paternitat, però tractat com un punt més del que seria la futura llei. El tema que més desenvolupen *El País* i *El Mundo* era la paritat en les llistes electorals i en els consells d'administració de les empreses.

Uns mesos abans de ser aprovada la llei, es va començar a posar l'accent en el permís de paternitat. Aquest tema apareixia en títols i subtítols abans que altres continguts com el mateix permís de maternitat o les mesures contra la discriminació laboral. Ja aquí els mitjans van tornar invisibles les dones encara que aquesta tendència va augmentar en les últimes notícies, una vegada aprovada la llei.

Ista, ista, ista, qui és el protagonista?

El dia de l'aprovació al Congrés, tant *El Mundo* com *El País* van dedicar la portada i diverses pàgines interiors a la notícia. La fotografia de portada dels dos diaris és quasi la mateixa: el president José Luis Rodríguez Zapatero, ben envoltat de dones, davant dels lleons del Congrés. De fet, aquest dia són moltes les coincidències entre ambdós mitjans, des de les fotografies fins als temes dels articles: tant l'un com l'altre desgranaven els punts principals de la

Cobertura informativa de la Llei d'Igualtat

lleï en una peça, una altra feia una crònica de la jornada i publicaven, a més, la mateixa enquesta. En aquest cas, sí que es va fer un tractament rigorós i equitatiu de la notícia, informant de les millores que la norma suposava per a les dones treballadores. Però les dones tot seguit desapareixen quan l'interès es torna a focalitzar en el permís de paternitat i, concretament, en el seu retard.

Quan es parla de la llei, sigui a *El Mundo* o a *El País*, els altres protagonistes són els polítics. Només en algunes ocasions es dona veu a col·lectius feministes o de dones. *El Mundo* va més enllà i recull les opinions d'una dona, però no d'una feminista, sinó de la representant d'una associació a favor d'un permís de paternitat intransferible.

Quan ja ha entrat en vigor

El cas és que els mitjans cauen en una mala praxi informativa i són capaços d'anar a buscar als primers pares que s'acullen al nou permís, però no de dedicar un article

Dos botons de mostra

El sexisme periodístic apareix tant a *El Mundo* com a *El País* a l'hora d'ordenar la informació (el permís de paternitat sempre precedeix al de maternitat) i de tractar-la en profunditat (ambdós dediquen més espai al primer). Però cal assenyalar que en alguns articles concrets d'*El Mundo* hi ha cert sensacionalisme en la manera de redactar la notícia. Les expressions emprades pels periodistes reproduïxen els estereotips de gènere i els reforcen. Un dels articles més extravagants és el de la notícia sobre que el retard de la llei d'igualtat ja havia perjudicat a 10.000 pares (el periodista va fer un compte aproximat basant-se en les estadístiques de l'INE). El mateix titular (*"El retraso de la ley de igualdad ya ha afectado a 10.000 hombres"*, *El Mundo*, 23 de març) resulta totalment contradictori, ja que sembla que siguin els homes els únics i principals afectats pel retard de la llei. L'article dóna veu al marit d'una dona embarassada però en cap moment a ella, i conté paràgrafs tan retrògrads com el següent: *"Roberto es un padre a punto. Su mujer salió de cuentas el lunes, pero el bebé parece entender que los derechos cuestan tiempo y se atrinchera en el vientre de mamá, cual barricada de padre. «Todas las mañanas veo el BOE para ver si ha publicado la ley. Así que ahí tengo a la parienta, cruzando las piernas y los dedos, porque no es lo mismo estar con tu hijo y tu mujer dos días que 15. Y así estamos miles de tíos».* Bueno, de padres".

Encara al dia següent el diari va informar del perjudici que patien els pares que no podien acollir-se a la nova llei i arriba a reproduir una sol·licitud de permís de paternitat. En cap moment, però, es va parlar de les mares i molt menys dels beneficis per a les dones treballadores. *El País* també va fer dels homes els protagonistes en un reportatge sobre els dos primers pares valencians que havien sol·licitat el permís de paternitat. Ni una sola vegada en l'article (escrit per un home) s'anomena a les mares i ni tan sols apareixen a la fotografia, tot i que el diari disposava d'una altra imatge en la que apareixien les mares i que va publicar més endavant per a un altre article del mateix tema. Així la dona queda esborrada tant del text com de la imatge.

Padres a jornada completa

Des de hui els pares podran gaudir d'un permís de paternitat de 15 dies per cuidar de la seva dona

El permís de paternitat de 15 dies, que s'ha aprovat, permetrà als pares gaudir d'un permís de paternitat de 15 dies per cuidar de la seva dona. El permís de paternitat de 15 dies, que s'ha aprovat, permetrà als pares gaudir d'un permís de paternitat de 15 dies per cuidar de la seva dona. El permís de paternitat de 15 dies, que s'ha aprovat, permetrà als pares gaudir d'un permís de paternitat de 15 dies per cuidar de la seva dona.

El retraso de la Ley de Igualdad ya ha afectado a 10.000 hombres

Los que han estado agnos desde que se aprobó, al pasado jueves, España con un retraso que se calcula en el PAJ, para pedir el permiso de la Ley

El retraso de la Ley de Igualdad ya ha afectado a 10.000 hombres. Los que han estado agnos desde que se aprobó, al pasado jueves, España con un retraso que se calcula en el PAJ, para pedir el permiso de la Ley.

en la mateixa línia, per exemple, a una empresa en la qual hagi augmentat el nombre de dones executives o si la nova normativa les ha beneficiat. Sembla que una vegada la llei entra en vigor la igualtat entre homes i dones s'hagi fet efectiva no només legalment sinó també en la realitat. Els mitjans no van informar en els mesos successius ni del nombre d'empreses que, arran de la llei, hagin adoptat plans d'igualtat ni de la creació dels nous jutjats de violència domèstica que també contempla la norma. Un punt, per cert, que va quedar molt diluït a la premsa, la qual es va limitar a citar-lo sense donar-li major importància, encara que és un pas més en la lluita contra la violència a les dones.

La cobertura informativa de la llei d'igualtat ha tingut un rostre d'home i no de dona: ells són els qui, en bona mesura, van elaborar la llei; els que escrivien les notícies i els que van acabar copant els textos d'una norma que havia de ser per a les dones i de la que sembla que s'ha acabat beneficiant l'home, almenys mediàticament. Quan fins i tot el dia que entra en vigor la llei el titular d'*El País* és *"Los permisos de paternidad de 15 días se pueden pedir desde hoy"* i el d'*El Mundo* *"Hoy nace el permiso de paternidad"*, es fa més que evident que la dona resta absolutament ignorada i marginada en una llei pensada per ella. ■

Verónica Giner i Georgina Pérez

L'Any de la Dona Escaladora

Les primeres de la cordada

Encara són minoria, però són moltes les dones que practiquen i han practicat l'escalada. Contra el tòpic, que la classifica com un esport masculí (per allò de la força i la perillositat), el Grup Especial d'Escalada del Club Excursionista de Gràcia ha posat en marxa l'Any de la Dona Escaladora, que va començar el passat 8 de març i acabarà el Dia de la Dona de l'any 2008

Per **Sandra Balagué**

A Catalunya hi ha 3.323 escaladores, segons dades facilitades per la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC), de les quals 3.049 pertanyen a la categoria d'adults i la resta es reparteixen entre les categories infantil i juvenil, les dones són una tercera part (29%) de les persones federades.

Difondre el paper de la dona en el món de l'escalada a Catalunya i promoure l'escalada femenina: aquests són els objectius bàsics del projecte endegat pel Grup Especial d'Escalada, una de les seccions històriques del Club Excursionista de Gràcia. I és que, enguany, aquesta entitat mítica de la vila barcelonina compleix 85 anys. Una excusa perfecta, doncs, per dur a terme un projecte que –asseguren les seves promotores– beneficia a tot el Club. “Promovem activitats per a tothom, homes i dones, però des d'una perspectiva femenina”, diu Còncep Miró, una de les impulsores del projecte. Una perspectiva que, massa sovint, no es té en el món de la muntanya i, especialment, en el de l'escalada. “El món de l'escalada està una mica esbiaixat, perquè hi ha temes que només s'han mirat des de la perspectiva masculina”, explica Ester Miarons, una altra de les sòcies promotores. A què es refereix? Doncs, per exemple, al material. I és que, si bé cada cop més s'està obrint un mercat destinat específicament a vestir les dones escaladores, tradicionalment el que hi havia era material dissenyat per a un cos masculí.

Com que encara som lluny d'haver assolit la normalitat, doncs, el Grup té una proposta per accelerar el procés. Es tracta de proposar a botigues de material de muntanya dos aparadors (un de temporada d'estiu i un altre de temporada d'hivern) de material específicament femení. L'objectiu? Com totes les iniciatives previstes, el de donar visi-

bilitat pública a la dona escaladora. I, com més ho pensem fer? Doncs d'entrada, amb la inauguració oficial. Serà el proper setembre i es preveu massiva. Concretament, es tracta de l'ascensió col·lectiva (i mixta) al Cavall Bernat de Montserrat. Un acte carregat de simbolisme, ja que va ser una de les sòcies fundadores del Club, la Carme Romeu, la primera dona que va fer-ne l'ascensió ara fa 66 anys.

Trencant els tòpics

Continuant amb els projectes, un altre dels grossos: la publicació d'un llibre sobre la història de l'escalada femenina a Catalunya. La idea és la de donar rellevància a les figures destacades d'aquesta disciplina esportiva en l'àmbit català, tant des del present –donant una visió de l'estat actual del nivell d'escalada femení a casa nostra– com fent una mirada al passat i recordant les pioneres. Donar visibilitat a les dones escaladores, doncs. Però no només això. I és que, a més de fer-se notar, aquestes dones també volen trencar tòpics. Parlem-ne, de tòpics. Segons una de les sòcies i impulsores del projecte, Ruth Vilà: “El normal és que el noi t'ensenyi a tu, noia, que no saps, que vas de segona, perquè no pateixis, perquè no puguis caure...”. Una afirmació amb què Còncep Miró no acaba d'estar d'acord: “Això passa també si ets un noi. Sempre hi ha un mestre i un deixeble”, assegura. Segons ella, el motiu pel qual una dona acostuma anar “de segona” és generacional. “No hi ha una trajectòria que hagi permès tenir moltes noies que tinguin una capacitat tècnica superior al de segons quins nois”, diu la veterana escaladora. I afegeix: “Perquè, parlant de primers i segons, també hi ha molts nois que no han estat mai primers ni ho seran i són perfectes segons de cordada. Hi ha qui té més capacitats

1. Antònia Caparrós, primera dona en realitzar la via GAM del Cavall Bernat de Montserrat l'any 1953. 2. 1956, ascensió familiar al Cavall Bernat de Montserrat, Carme Romeu, primera dona en pujar el Cavall l'any 1941. 3. Elisabeth Vergés a la Cara N del Frare (1965)

Còncep Miró a la via del Camí de l'Alzina de la Miranda del Pas dels Francesos (Montserrat)

i qui en té menys; hi ha qui es quedarà tota la vida sent un segon, sigui home o dona". Una opinió que matisa quan Ruth Vila comenta: "Jo crec que no és una qüestió de capacitats, és una qüestió d'estereotips". "Tot, tot plegat", fa Miró. I, en aquest cas sense matisos, afirma: "El que sí que està clar és que la majoria de noies entra en el món de l'escalada com a deixeble del xicot. De moment no és gaire normal veure-ho a la inversa". En aquest sentit, l'escaladora fa una descripció molt gràfica de la realitat actual a les alçades. "Si mires una muntanya on s'estigui escalant, el més habitual és veure cordades de dos nois. Després també en veus que són de noi i noia; en aquests casos, és molt freqüent que siguin parella i que la noia vagi de segona. I després hi ha alguns casos que pots veure dues noies". En aquest sentit, Vila apunta: "El que és molt estrany és veure una cordada mixta i que ella sigui la primera. I si passa, que tu vas de primera, el noi amb el que vas t'asseguro que està súper incòmode. Jo m'hi he trobat". La companya del seu costat, Marité, s'hi mostra d'acord. Miró, en canvi, no ho acaba de veure així. "Això ja depèn de la relació que hi hagi entre els companys de la cordada. Perquè sigui mixta o no mixta, de batusses entre companys de cordada tots n'hem tingut o n'hem estat testimonis". I és que, diu, "quan et trobes allà dalt hi ha d'haver un grau de complicitat i d'entesa important".

Activitats mixtes

Tornant a les activitats programades, és bàsic fer notar que la gran majoria estan pensades tant per a homes com per a dones. Un exemple són les conferències al voltant del món de l'escalada que es duren a terme a partir del mes de setembre. O els cursos temàtics que començaran el proper mes de gener. Vegem en què consisteixen cadascuna d'aquestes activitats i, sobretot, quin sentit tenen dins l'Any de la Dona Escaladora. La primera, el cicle de conferències, és una activitat mensual. Al contrari del que podria semblar pel context, la majoria són conferències que poden interessar a persones de tots dos sexes. La peculiaritat és, però, que totes incorporen d'una manera o altra la perspectiva femenina. Així, des d'algunes d'expli-

tes com *Història i evolució de l'escalada i l'alpinisme femení* o *Disseny de material d'escalada adaptat a la fisiologia femenina*, en trobem d'altres de més generals, com ara *Medicina en l'escalada en roca i gel* o *Escalada esportiva actual*. Conferències més generals, doncs, però que no s'oblidaran de l'existència de les escaladores. Així, per exemple, quan es parli de medicina, no s'oblidaran les malalties o problemes de salut específicament femenins. O, parlant de l'escalada esportiva actual, no només se sentiran noms d'homes a l'hora de posar exemples, com és costum. D'altra banda, pel que fa a la segona activitat esmentada –els cursos temàtics– es procurarà que, de ser possible, siguin dones qui els imparteixin. Un cop més, el públic potencial és mixt i l'objectiu no entén de gèneres: es tracta d'assolir una formació avançada en escalada. ■

Les que obren vies

Araceli Segarra. Lleida, 1970. El 1996 es converteix en la primera dona de tot l'Estat espanyol que aconsegueix pujar a l'Everest (Nepal, 8.846 mts). Des d'aleshores, ha realitzat nombroses expedicions. Entre les últimes (el 2006): el Malinche (Mèxic, 4.420 mts.) i el Pequeño Alpamayo (Bolivia, 5.350 mts). A més de la seva activitat com a esportista, Araceli Segarra ha fet de model i de presentadora de televisió i ha escrit nombrosos articles en prestigiosos diaris i revistes.

Ester Sabadell. Barcelona, 1976. Des del 2001 forma part de la productora de *Al Filo de lo Imposible*, amb qui participà en l'ascensió al cim de l'Ama Dablan l'any 2001 (Nepal, 6.856 mts.). El 2005 aconsegueix coronar el Nanga Parbat (Pakistan, 8.125 mts.) i al hivern del 2006 assoleix els Mt. Wandell i Mt. Shackelton, a l'Antàrtida. Durant el 2002, va protagonitzar amb Elena de Castro la filmació de *La Arista de Peuterey*, un dels films més premiats de la productora de Sebastián Álvaro.

Josune Bereziartu. Lazkao (Guipúscoa), 1972. La seva evolució esportiva l'ha convertit en una de les escaladores més prestigioses del món, assolint algunes de les vies més difícils que s'han obert en tots els temps. Ha estat premiada amb la Medalla de Bronze al Mèrit Esportiu (1998) que atorga el Consejo General de Deportes. La revista *Nathional Geographic*, d'altra banda, la inclou com un dels millors esportistes mundials d'aventura del 2005 per l'ascensió de Bimbaluna.

Eduarne Pasaban. Tolosa (Guipúscoa), 1973. És una de les capdavanteres en les ascensions de més de 8.000 metres. Els seus nou cims principals són: Everest (2001), Makalu i Cho Oyu (2002), Lhotse, G1 i G11 (2003), K2 (2004), Nanga Parbat (2005) i Broad Peak (2007). Va ser nomenada Millor Esportista en Actiu del 2005 per la Comissió Dona i Esport, del Comitè Olímpic Espanyol.

Marta Fernández

trionfa a la NBA femenina amb Los Angeles Sparks

Fent les Amèriques

Gairebé tothom sap què és la NBA i qui és Pau Gasol. Malauradament, no són gaires els que saben que la millor lliga de bàsquet del món té una versió femenina, la WNBA, i que allà hi destaca una mallorquina, Marta Fernández.

Amb 25 anys, i després de guanyar nombrosos títols a Espanya, Marta Fernández va decidir provar-se entre les millors jugadores del món. Sacrificant el seu descans estival després d'una dura temporada amb l'UB Barça, marxava a Los Angeles, als Estats Units. Posava rumb a la WNBA, i ho feia seguint un camí que, prèviament, havien obert set jugadores espanyoles més.

La reusenca Betty Cebrián i Amaya Valdemoro van ser les pioneres. Les seguien la pivot de Premià de Mar Marina Ferragut, Elisa Aguilar, Begoña García, Isabel Sánchez i la base mataronina Núria Martínez. Les noies, de fet, han tingut una major presència que no pas els nois a la millor lliga del món. Vuit jugadores per sis jugadors. A més, Amaya Valdemoro és l'única que pot lluir un anell de campiona. De 1998 a 2000, en va guanyar tres amb Houston. Però, si Valdemoro hi posa els títols, l'impacte ha estat, sens dubte, per a Marta Fernández. La mallorquina s'ha convertit, tot i ser debutant, en una de les líders del seu equip, Los Angeles Sparks. Titular indiscutible, ha estat sobre la pista molts més minuts que cap altra jugadora de les que la van precedir. I ho ha fet a un nivell altíssim, com si en lloc d'una *rookie* ja fós una estrella consagrada.

És la vuitena jugadora espanyola en participar a la millor lliga del món des de la seva posada en marxa el 1997. Jugar tres partits per setmana davant de més de 15.000 persones no l'ha cohibit. Tot el contrari. L'ha fet sentir-se més professional, i més quan, mentre als Estats Units la tractaven com a un ídol, el seu equip a la lliga espanyola, un històric com l'UB Barça, desapareixia per manca de suport econòmic!

Si pogués copiar tres coses del bàsquet nord-americà, quines serien?

La professionalitat dels clubs i la implicació del mitjà de comunicació. En conclusió, als Estats Units tracten el bàsquet femení igual que el masculí.

Què hauria de canviar a Espanya per a què les jugadores us sentissiu valorades com cal?

Per començar, els clubs i entitats importants haurien d'apostar pel bàsquet femení. La situació que s'ha produït amb l'UB Barça deixa clar quin és el tracte que ens donen a la dona i l'esport.

Com ha viscut la desaparició de l'UB Barça a tants quilòmetres de distància?

Ha estat una de les pitjors experiències a nivell esportiu de la meua vida. Estava informada de com anaven les coses, però confiava que tot s'arreglès. No esperava aquest final.

La solució de l'Olesa-Espanyol li sembla una sortida vàlida?

Estic contenta que l'Espanyol aposti pel bàsquet femení, però no té res a veure amb l'UB Barça. L'UB ha desaparegut i les que teníem contracte ens hem de buscar la vida quan totes les plantilles estan ja gairebé tancades. ■

Jordi Domínguez

“ Als Estats Units tracten el bàsquet femení igual que el masculí ”

En la seva primera temporada a la WNBA s'ha convertit en una de les jugadores més importants de les Sparks. Esperava una estrena tan positiva?

Abans d'anar als Estats Units era realista i conscient que seria difícil fer-me un lloc a l'equip. Però he tingut molta sort amb el cos tècnic i les jugadores, i m'he sentit amb molta confiança des del principi.

Tres nenes contra la desigualtat

El projecte 'Practica Bimba' promou la participació femenina en l'esport des de la infantesa

Tot i que l'interès de les dones cap al món esportiu és cada cop més notable, la població femenina no acaba de tenir cabuda en aquest sector. La manca d'igualtat en la pràctica i la direcció esportiva continua sent un dels principals ítems del masclisme del que fins i tot els mitjans de comunicació en són reflex. Per aquest motiu des de la Editorial Cromosoma (*Les Tres Bessones*) s'ha iniciat un projecte que vol promoure les dinàmiques de participació femenina en l'àmbit esportiu, per tal d'estimular i fomentar la pràctica esportiva entre les dones, especialment entre les nenes.

Practica Bimba és un projecte editorial de vuit contes on les protagonistes són tres nenes molt esportistes que viuen divertides aventures mentre practiquen els seus esports preferits. Diferents escenaris, urbans o naturals, per a diferents esports cadascun narrat en un conte que suposarà una nova aventura per a les protagonistes.

Amb la publicació de cada conte es volen construir models d'imitació esportiva per als nens i nenes i incloure en la seva educació la cultura del *divertimento* que suposa la pràctica d'alguna activitat física. El projecte també facilita les eines per a que les criatures aprenguin a passar-ho bé fent esport, i de manera segura i saludable.

A més, cada exemplar inclou unes pàgines d'informació addicional sobre l'esport que s'explica on s'hi poden trobar des de consells i recomanacions per a una pràctica segura, fins al vocabulari que cal saber o el material necessari per a practicar-lo.

Una idea original contra els estereotips de l'esport

"La idea sorgeix de manera divertida en una convocatòria per fer una ruta amb bicicleta un diumenge. Tot i que el recorregut semblava bastant dur, ens hi vam apuntar una trentena de persones però la meua sorpresa va ser a l'arribar i comprovar que de les 30, jo era l'única representant del gènere femení", afirma Cati Gómez, autora del guió, la idea original i l'assessorament pedagògic i esportiu del projecte.

Després de dedicar-hi moltes hores i de trucar a moltes portes, finalment la idea ha rebut el suport del Consell Català de l'Esport (Generalitat de Catalunya) i de l'Unió de Federacions Esportives de Catalunya (UFEC). Gràcies a la pròpia experiència de Cati Gómez, que actualment realitza el doctorat a l'Institut Nacional d'Educació Física (INEF), i sobretot a l'assessorament de dones esportistes s'ha pogut dur a terme aquesta col·lecció de llibres que aportaran una nova dimensió de gènere als esports.

El principal objectiu d'aquesta iniciativa és el de canviar la visió general de la població envers l'esport tot trencant amb els vells, però encara vigents, mites masclistes del món de l'es-

Les tres protagonistes: Bimba, Fiu i Friqui

port, uns mites que accentuen la desigualtat entre homes i dones. "Volia anar més enllà de la queixa i inventar-me alguna cosa per canviar una mica la mentalitat i els hàbits esportius d'aquest país", comenta l'autora.

La Bimba, la Fiu i la Friqui

La Bimba és la rosseta i la més centrada, el cap pensant de les tres. La seva passió per l'esport li ve de la seva àvia Clela l'Atleta, una pentatleta desconeguda dels anys 30. La Fiu, d'origen xinès, és la més competitiva i el seu aspecte *ninja* la fa ser molt ràpida i veloç en la majoria dels esports que practica. Aventurera i postmoderna és la Friqui, una noia a qui li encanta practicar tota mena d'esports que comportin un cert risc.

A partir de setembre podrem divertir-nos amb les aventures d'aquestes tres amigues que tractaran temes sobre el futbol escolar, l'excursionisme, el submarinisme, el caiac, l'esquí, l'escalada, el globus aerostàtic i el rem. ■

Cristina Coletas

Cati Gómez Lecumberri: Guió, idea original i assessorament pedagògic i esportiu
Susanna Hernández: Il·lustracions

Són compatibles el femi

Limitacions ideològiques

Per **Nazanin Amirian** *

El terme de *feminisme islàmic* va sorgir en la dècada dels 90, per encunyar les activitats de les dones intel·lectuals musulmanes en reinterpretar els textos sagrats de l'Islam, depurar la seva religió de conceptes patriarcals, i rescatar les possibilitats que pot oferir aquesta religió per millorar l'estatus legal i les posicions socials de la dona. En aquest context, aquest moviment es presenta com una contribució per a la reforma de l'Islam.

Tanmateix, aquest corrent ha de respondre a alguns dubtes, per exemple, com les receptes fetes per a la societat tribal de la península aràbiga del segle VII pot contribuir a millorar l'estatus de la dona en països musulmans tan dispars com Indonèsia o l'Afganistan, amb diferents sistemes polítics, econòmics, nivell cultural i social, amb ètnies i tradicions, moltes vegades sense cap element en comú? Sense perdre de vista que el moviment de la dona als països musulmans és molt més ampli que el feminisme islàmic, cal ressaltar que el principal problema d'aquesta iniciativa recau en la seva falta absoluta d'una visió crítica cap als texts sagrats que obertament discriminen la dona. La posició d'aquestes musulmanes se centra en justificar alguns versicles de l'Alcorà (la poligàmia, la tutela de l'home sobre la dona, la discriminació en matèria d'herència, de testimoni, la prohibició del seu matrimoni amb un home no musulmà o la seva incapacitat per tenir la tutela dels seus fills), i silenciar-ne d'altres (incitar als maltractaments físics i psicològics 4:34 i 4:128, o la superioritat dels homes per la preferència d'Alà 4:1), en benefici d'aquells versicles que són ambigus quant als drets de la dona, com els que parlen de la igualtat de la dona i l'home creients (els no creients estaran en una categoria més baixa),- davant d'Alà, encara que mai davant de les lleis mundanes, ja que aquestes no qüestionen la desigualtat entre els gèneres ni la discriminació de la dona, sinó que redefeixen les seves identitats, i els seus rols.

Aquesta versió del feminisme ha demostrat en diferents països musulmans que no aconsegueix ser una alternativa o ser portaveu de les reivindicacions de la dona, a causa de l'estretor del seu marc. En tal context, difícilment no podem parlar de feminisme, quant a la igualtat absoluta en els drets d'ambdós sexes. El seu intent, en el millor dels casos, crearia una discriminació suavitzada i camuflada sota el nom de *repartiment biològic de funcions socials*.

Tot i així i tenint en compte la realitat de la majoria dels països musulmans, governats per xeics i sultans retrògrads, monarques despotes i repúbliques hereditàries i autoritàries, on el moviment laic de feministes està prohibit o perseguit, la crítica de les activistes musulmanes a la usurpació dels drets de la dona -en aquest buit- és interessant i és recolzat pel feminisme laic, que combina el seu suport amb crítiques constructives a les limitacions ideològiques que presenten.

En un dels casos més representatius, el de l'Iran, moltes de les feministes musulmanes després del fracàs de l'anomenada *democràcia religiosa*, dirigida pel govern de Mohamad Jatami (1997-2004), s'han adonat que dins d'un sistema teocràtic no hi ha la possibilitat del respecte als drets de la dona, i avui exigeix la separació de la religió del poder polític. Aquesta és la gran diferència entre l'incipient, però sòlid, moviment de dones musulmans de l'Iran respecte a les seves germanes en altres països.

Les feministes iranienes davant de la complexitat de les circumstàncies de cada país i regió i la seva realitat plural, proposen el terme de *feminismes autòctons*, un enfocament no ideològic i pràctic que tocara els problemes específics de cada societat sense perdre de vista la perspectiva universal dels drets de la dona, més enllà de les creences. ■

* Llicenciada en Ciències Polítiques i periodista

les nisme i l'Islam?

Il·lustració: **Marjane Satrapi** del llibre *Persépolis*

Experiències compatibles

Per **Yaratullah Monturiol** *

La lluita contra la discriminació de les dones és una reivindicació legítima i necessària per tota la humanitat, i la superació del patriarcat és un objectiu clar i el gran repte d'aquest segle XXI. La comunitat islàmica insisteix en el fet que les dones van assolir un estatus jurídic i social de ple dret, i que els principis islàmics el defensen. És cert que dins del context històric on va sorgir aquest moviment creixent i estès arreu del món, les dones recuperaven uns drets que no eren reconeguts fins llavors i això és inequívoc. Tanmateix, massa gent té encara greus dificultats per reconèixer una altra evidència; i és que el que s'havia aconseguit teòricament i segons els ensenyaments, ja fa més de 14 segles, no s'aplica a la vida quotidiana d'una gran majoria. Aquesta discordança entre el que s'hauria de fer i el que es fa, no només provoca un desequilibri social, sinó que endemés atempta contra els drets humans, i cal dir que tot allò que no serveix per protegir la dignitat de les persones també s'oposa als propis fonaments de l'islam. Segons aquesta tradició espiritual, "la justícia és la meitat del *din* (camí)".

Existeix un discurs anomenat *religiós* que dona suport a posicionaments reaccionaris i opressors. Però res no dona una validesa immutable als criteris que posin en condicions desfavorables o d'inferioritat a les dones, i si es consenten o avalen comportaments d'aquest tipus, s'han de desqualificar des de dins de l'islam. Una forma de feminisme necessari en qualsevol espiritualitat d'avui és que les dones treballin els textos sagrats. Cal acceptar la legitimitat de les diferents interpretacions o lectures que es fan de les fonts. Per exemple, el fet de què gairebé no hi hagi presència de dones a les mesquites ni en els llibres d'exegesi és un signe de l'eclipsi femení que ens du a empobrir la nostra visió de la realitat. A més a més confirma que moltes decisions es prenen sense la participació d'un percentatge molt alt de la comunitat (*umma*). Llavors, no són representatives de les necessitats ni de la voluntat del poble.

Però res justifica els prejudicis i la condemna envers les dones pel fet de romandre musulmanes, i fer ús d'un discurs islamòfob que es vol justificar alliberant-les de l'islam, com si aquest fos el problema. Exposades a la violència i a les situacions més humiliants, instrumentalitzada la seva imatge i utilitzada com a arma política, manipulada pels uns o els altres. Malgrat tot, ningú ens deixarà fora si no volem; ni de l'islam ni del feminisme. Dues experiències compatibles quan nosaltres, les dones musulmanes, som califes, és a dir, responsables de les nostres vides i del nostre món. ■

* Especialista en hermenèutica corànica i Vicepresidenta de l' Associació UNESCO per el Diàleg Interreligiós

¡LIBERTAD!
¡LIBERTAD!

¡LIBERTAD!

¡LIBERTAD!

El poder de les dones en l'alt rendiment.
Tots els esports. Cap estereotip.

Després de les eleccions municipals, dues figures històriques de la política en l'àmbit local reflexionen sobre la influència de l'acció de les dones en els escenaris de poder més propers

Exercir el dret a 'lo' públic

2n Congrés de les dones del Baix Llobregat. Maig 2006

Fins no fa gaire, les dones havien estat relegades a l'àmbit privat, allunyades de la vida pública i per tant allunyades també de la política, de la presa de poder i de les decisions. Gràcies al moviment feminista, les dones van irrompre a l'espai públic, exigint drets dels quals havien estat privades fins aquells moments, és a dir, les dones van fer-se com a persones públiques i polítiques.

Si la política és l'exercici del poder, interpretat com a forma d'acord i decisió col·lectiva per a la consecució d'uns objectius, les dones han estat *lobbys* de pressió en molts camps, i gràcies a aquests *lobbys* s'han pogut desenvolupar polítiques pioneres en diferents països. La seva participació en els moviments socials n'ha estat el motor, tot i que els lideratges recaiguin encara en mans masculines.

Actualment, l'empoderament de les dones continua el seu curs i comença a donar els seus fruits amb el suport indispensable de les mesures d'acció positiva. Encara que en minoria, les dones comencen a ostentar presidències, delegacions i caps de llistes. Comencem a veure paritat en moltes corporacions locals, al nostre Ajuntament comptem ja amb 8 regidores que componen un equip de govern de 18 persones.

Les dones hem entrat de ple dret en l'espai públic i polític, i ja no hi ha marxa enrera, però hem de ser ben conscients que cal continuar reivindicant molts drets que encara se'ns estan negant. ■

Judith Ibàñez Vives

Comissionada en Polítiques d'Igualtat
Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Ser, estar i actuar en femení

Darrerament hem pogut veure, escoltar i llegir tot un seguit d'anàlisis sobre els resultats de les últimes eleccions municipals, la presència de les dones i el seu rol en els governs locals. Nosaltres, com a dones que parlem des de la pràctica política, hem d'impulsar una reflexió permanent, íntima però compartida, des del pensament feminista, que ens permeti resignificar i comprendre el context i les conseqüències que se'n deriven del nostre ser, estar i actuar a l'entorn polític.

Una de les claus la trobem en el lema del feminisme lesbiana dels anys 70 *allò que és personal és polític*, que mostra la necessitat d'incorporar en la dimensió pública allò que és personal, íntim, oblidat i obviat durant massa temps. Aquest lema visualitza les actituds, decisions i opcions individuals que no es poden excloure ni de la dimensió social ni de l'organització del poder. Des d'aquests orígens, passant per l'assumpció per part de les institucions públiques de les reivindicacions feministes als anys 80, trobem que aquell lema històric continua plenament vigent, ja que les polítiques de proximitat més vinculades a la vida quotidiana de la gent són i han de ser el centre de l'acció política. Només així estarem en disposició de tancar el cercle i parlar de que *allò que és social i polític és i ha de ser personal*.

Les dones som les que aportem en la nostra pràctica política, la visió de què qualsevol procés de canvi en el món ha d'anar acompanyat de transformacions internes, és a dir, polítics i polítiques hem de desenvolupar una consciència crítica i transformadora sobre els aspectes més personals, no com elements íntims i aïllats, sinó en la seva relació directa amb l'entorn social i polític. Aquestes són estratègies que les dones tradicionalment hem aportat a l'àmbit privat, i per continuar fent-ho, en el públic, hem de nodrir-nos dels valors i habilitats als que ens han fet renunciar històricament. Els hem de recuperar com a propis, com a bens que apropem a la dimensió d'allò que és públic i per tant, susceptible de ser compartit amb aquelles i aquells que vulguin participar del repte de dissenyar un nou escenari polític que inclogui el ser, estar i actuar en femení com un valor definitiu i irrenunciable. ■

Lluïsa Moret

Regidora de Polítiques per a la igualtat de gènere
Ajuntament de Sant Boi

Programa per a la **Igualtat d'Oportunitats al Treball**

La discriminació transversal afecta
a les organitzacions empresarials

La nova Llei d'Igualtat d'Oportunitats té les principals mesures en l'àmbit laboral, malgrat que els mitjans hagin asenyalat el permís de paternitat com a proposta més destacada. Sara Berbel, del Departament de Treball de la Generalitat, la comenta, junt amb les iniciatives que desenvolupa des del Programa per a la Igualtat d'Oportunitats en el Treball que dirigeix. El programa és el resultat de l'impuls específic que Mar Serna es va proposar dur a terme, des que va començar a exercir com a consellera.

Amb la Llei d'Igualtat d'Oportunitats és obligatori que les empreses que tenen més de 250 treballadors negociïn plans d'igualtat amb els representants sindicals. Aquesta norma posa sobre la taula dos aspectes molt importants. L'un, tenir plans d'igualtat, cosa que significa igualtat en la promoció, igualtat en la formació, llenguatge no sexista, conciliació de la vida personal i laboral, establiment de protocols contra l'assetjament sexual i laboral, etc. D'altra banda, també suposarà que dins de les empreses caldrà arribar a acords entre la direcció i els representants sindicals, per tal d'incorporar la igualtat d'oportunitats.

Precisament, el Departament de Treball està fent una sèrie de sessions per tot Catalunya per explicar com afecta la llei d'igualtat a les empreses. No es limiten a les grans, sinó que han aprovat una subvenció de 800.000 euros per a empreses de més de 30 treballadors que desenvolupin plans d'igualtat. Berbel explica que és cert que s'ha trobat resistències a l'àmbit empresarial, que creu que provenen de la por i del desconeixement. "Estem tractant de mostrar com la igualtat d'oportunitats és un avantatge per a la competitivitat empresarial", assegura.

Fer visibles les directives

Una altra de les línies de treball és afavorir l'accés de les dones a llocs de direcció, on només hi ha un 4%. Si s'analitza els comandaments entremitjos, la xifra oscil·la entre un 23 i un 25%.

Per això, s'han organitzat jornades per donar visibilitat a les dones directives i per formar-ne. La primera es va realitzar a Barcelona: *Àgora per a directives*. Les següents que es faran a Girona, Lleida i Tarragona, analitzaran l'impacte de la globalització a les petites empreses de dones, la comunicació diferencial o la innovació.

Contra la desigualtat salarial

Per combatre la desigualtat salarial, el problema més gros dels que afecten les dones –s'estima en 20 punts la diferència a nivell global– s'ha començat per formar i reforçar tota la inspecció de treball perquè detecti aquest

tipus de discriminacions. Ara mateix, és difícil que hi hagi una desigualtat directa, però n'hi ha indirectes on es dona noms diferents als mateixos llocs de treball.

La impossible conciliació

Berbel explica: "No parlem tant de conciliació, com de noves organitzacions del temps. Cal una reorganització que permeti compartir el treball remunerat i el no remunerat –tasques domèstiques i de cura familiar– entre homes i dones de manera igualitària. Això requereix el món laboral, però s'han d'implicar altres agents socials: mobilitat, educació, serveis, etc".

En aquest sentit preparen, per al mes d'octubre, un fòrum de persones expertes en organització del temps, que es reunirà durant uns mesos fins que tinguin unes conclusions que es faran públiques com a document d'assessorament al Govern de la Generalitat i a la societat.

Per canviar rols

En connexió amb la necessitat de noves formes d'organització del temps, Sara Berbel comenta la importància del permís de paternitat que "suposa un canvi social fonamental, ja que atorga un dret que no havia existit mai en la història, a un col·lectiu que són els progenitors masculins". I remarca que "fins ara tot el que es feia era perquè les dones ens incorporéssim al món del treball; aquest és un pas majúscul perquè els homes entrin a l'àmbit privat". I afegeix la dada que "es pensava que no tindria èxit i ja s'han exhaurit els fons pressupostaris destinats a aquest any". ■

Manolita Sanz

 barcelona
emprèn en
igualtat

Emprendre amb confiança

L'experiència empresarial aplicada a assessorar els nous projectes destaca la figura del mentor o la mentora a Equal 'Barcelona Emprèn en Igualtat'

Barcelona Activa duu a terme un projecte innovador amb l'agència municipal de desenvolupament local, emmarcat dins la iniciativa comunitària Equal del Fons Social Europeu. Enguany s'hi ha incorporat un *planter* d'empresaris i empresàries que, de forma desinteressada, assessoren individualment a les persones emprenedores, moltes d'elles dones, que estan posant en marxa el seu negoci en el marc d'aquest projecte. Hi participen nou empresaris i empresàries, que han estat proposats com a mentors i mentores per les diferents entitats que prenen part en aquesta iniciativa. Es tracta de persones amb un negoci ja consolidat, i que dediquen part del seu temps a assessorar als que comencen, oferint-los la seva experiència i coneixements.

Una de les primeres *parelles* sorgides d'aquesta iniciativa és la formada per Claustre Jaltar, que acaba d'obrir el centre de teràpies complementàries i estètica, L'essència d'Horta i en Ramon Menal, que té un centre de superació personal des de fa més de 20 anys, i que des del passat mes de maig està mentoritzant aquesta emprenedora que enceta la seva aventura empresarial.

Per Menal aquesta iniciativa és del tot positiva, "és una forma de donar confiança a la persona que comença una empresa, animant-la, fent-li veure les possibilitats del negoci i també ajudant-la a prendre decisions davant dubtes o dificultats que poden sorgir". Com ell, també opina

Claustre Jaltar, que acaba d'obrir el seu negoci. Ella el que més valora d'aquesta experiència és la tranquil·litat i seguretat que li dona el fet de saber que en tot moment pot trucar-lo per demanar un consell o fer-li una consulta puntual i "això, -diu Jaltar- és molt important en el funcionament diari de qualsevol empresa o comerç".

Per la seva banda, Montse Moretó, directora d'administració de la Fundació Acció Solidària contra l'Atur, -entitat que porta 25 anys donant suport econòmic a l'ocupació en forma de microcrèdits per a l'autoocupació- i que en aquest cas ha estat l'encarregada de cercar aquest mentor per a aquesta nova emprenedora, explica: "Quan Barcelona Activa ens va proposar de participar en aquesta iniciativa, vaig pensar que es tractava d'una proposta agosarada però molt útil: compartir unes experiències i rebre un aprenentatge, que de ben segur no el podrien trobar a cap escola de negocis. El primer dubte era saber si els mentors acceptarien col·laborar en aquest projecte de manera altruista. La veritat és que ha estat una experiència del tot satisfactòria. Tothom va acceptar de bon grat".

El programa encara està obert a nous i noves participants que vulguin crear una empresa. ■

Per a més informació, telèfon 93 401 96 83

Mª José Blanco Gutiérrez

Responsable Programes a mida
Barcelona Activa

“ S'han creat 22 empreses, de les quals, 16 estan promogudes per dones ”

associació de dones periodistes
dones

Punts de distribució

El Drac

Passeig del Blai, 61
17800 Olot
97 226 10 30

Llibreria Pròleg

Dagueria, 13
08002 Barcelona
Telf i fax: 93 319 24 25
llibriaproleg@llibriaproleg.com

Llibreria Cap i Cua

Torrent de l'Olla, 99
08012 Barcelona
93 415 60 82

Kioskero

Facultat de Ciències
de la Comunicació
08193 Bellaterra
93 581 20 70

Llibreria Viladrich

Despuig, 22
43500 Tortosa
97 744 12 32
97 751 03 01
llibreria@viladrich.com

Llibreria El Cau Ple de Lletres

Cremat, 15
08221 Terrassa
Tel i Fax 93 780 39 49

Llibreria Rovafabes

Nou, 9
08310 Mataró
93 790 55 82
fax 93 790 65 96
robafaves@robafaves.com

Llibreria Caselles

Major, 46
25007 Lleida
97 324 23 46
caselles@lleida.com

Llibreria La Capona

Gasòmetre, 41
43001 Tarragona
97 724 12 33
lacapona@nil.fut.es

Llibreria Les Voltes

Pl. Del Vi, 2
17004 Girona
97 220 19 69

Llibreria/Papereria Kronos

Rambla, 209
Sabadell
93 726 56 11

Llibreria Paideia

Santiago Russinyol, 40
08190 Sant Cugat del
Vallès
930674 03 14

Llibreria La Gralla

Pl. Cabrits, 5
08400 Granollers
93 879 49 70

Llibreria Les Punxes

Rosselló, 260
08008 Barcelona
93 457 74 74

Quiosc Joan

Urgell - París
08036 Barcelona

La Central

Mallorca, 237
08008 Barcelona
93 487 50 18
informacio@lacentral.com

La Llibreria

Ciutadans, 15
17004 Girona
97 220 48 18

PROJECTES DE LES ASSOCIACIONS D'EMPRESÀRIES

El millor ajut, **transmetre l'experiència**

ACE&E assessora una entitat nicaragüenca de dones pel desenvolupament en la gestió de negocis i l'obertura al comerç exterior

L'Associació Catalana d'Empresàries i Executives (ACE&E) ja porta força anys treballant en països en vies de desenvolupament. Ho fa gràcies a les subvencions concedides per la Generalitat de Catalunya i, en concret, per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

i pel Consorci de Promoció Econòmica de Catalunya. I és que, en l'àmbit de la cooperació internacional, la Generalitat treballa de la següent manera: cada any obre diferents convocatòries i concedeix les subvencions establertes a aquelles entitats que hagin presentat

el millor projecte per a cadascuna d'elles. És així com, en anys passats, ACE&E ha dut a terme plans de cooperació en països com el Marroc, El Salvador o Guatemala. Enguany, a més de renovar per un any més el projecte engegat l'any passat a Guatemala, aquesta associació ha

guanyat el concurs per dur a terme un programa de cooperació al desenvolupament a Nicaragua.

En primer lloc, cal dir que la beneficiària del projecte és una altra associació, en aquest cas nicaragüenca: l'Asociación Alternativa para el Desarrollo Integral de las Mujeres (ADIM). Es tracta d'una entitat amb seu a Managua i és amb qui ACEE treballa directament. Com tots els programes de col·laboració al desenvolupament duts a terme per l'Associació Catalana d'Empresàries i Executives, l'objectiu del mateix és el de transmetre a l'entitat receptora l'experiència acumulada en els seus més de 25 anys de trajectòria. Així, ACE&E està formant 50 dones empresàries responsables d'ADIM en temes d'enfocament i tècniques de gestió. A més, també assessora 25 empresàries nicaragüenques de l'esmentada entitat sobre l'obertura de comerç exterior i elaborarà una guia de millores pràctiques en l'àmbit econòmic per tal d'afavorir l'enfortiment empresarial de les dones d'aquest país. I és que, sens dubte, no hi ha millor ensenyament que el que prové de l'experiència.

MÉS INFORMACIÓ: www.acee.com.es

www.gencat.net/cooperacioexterior/cooperacio

Sensibilització i conciliació, punts clau per millorar la competitivitat

Els projectes Equal dedicats a la integració de la immigració i al gènere, i la racionalització d'horaris segueixen sent les línies de treball de l'Associació Gironina d'Empresàries

L'Associació Gironina d'Empresàries (AGE) impulsa amb altres entitats un dels projectes Equal (cofinançat pel Fons Social Europeu) dedicat a integrar la immigració en el sector del comerç. Una de les activitats que portarà a terme el mes d'octubre és una jornada en què es debateran temes com ara el fet d'afavorir la incorporació al mercat laboral i la integració sociolaboral de la població immigrant, ja que en el cicle econòmic que estem vivint la immigració és la clau de la nova ocupació.

A més a més, seguirà portant a terme accions de sensibilització sobre la racionalització d'horaris. L'entitat fa temps que treballa amb l'objectiu de sensibilitzar l'empresariat en la conciliació de la vida laboral, familiar i personal, perquè està demostrat que la racionalització dels horaris és un punt clau per millorar la productivitat del país.

L'Associació Gironina d'Empresàries (AGE) va néixer fa quasi 12 anys per tal de donar suport i promoure el ple desenvolupament de la dona en la seva condició d'empresària, professional o directiva. Acull tant empresàries (propietàries, copropietàries, sòcies o accionistes d'una empresa) com dones que desenvolupen càrrecs directius o de gerència, amb una responsabilitat en l'àmbit empresarial. Actualment té 171 associades i la presideix Maria Rosa Agustí.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

Associació Gironina d'Empresàries

Tel. 972 22 55 77

www.agegirona.com

A/e: info@agegirona.com

A càrrec de **La Cantant Calva**

Posem de cara a la paret:

- **TVE**, per *Cabezas de serie del deporte*
- **'Avui'**, per Les cares de les notícies
- **F.C.Barcelona**, per la desaparició del UB Barça

Oblit o **misogínia?**

TVE no desisteix en el seu afany d'esborrar la dona del món de l'esport espanyol. És un intent que resulta evident en tots els programes informatius amb secció d'esports i que manté, amb constància, a tota la seva programació. Aquí tenim el darrer exemple d'aquest masclisme recalcitrant. La 2 ha emès al llarg de sis dies d'aquest estiu, a partir de les 20.30 hores, un programa que, amb el títol *Cabezas de serie del deporte*, ha aprofitat el seu ampli material d'arxiu per recordar els personatges més destacats de sis modalitats esportives: futbol, motos, tennis, bàsquet, bàndol i ciclisme. En cap de les sis modalitats apareix la dona esportista. Segons TVE, sembla ser que a la història del tennis no ha existit cap Conchita Martínez ni Arantxa Sánchez Vicario ni tampoc que la selecció de bàsquet hagi fet mèrits per a una referència ni tampoc la de bàndol. I, òbviament, tampoc Marga Fullana i Joane Somarriba han fet res en el panorama del ciclisme mundial. Felicitats novament a TVE!

Estan superant el nivell de misogínia que consideràvem inabastable.■

400.000 Euros

En aquella pel·lícula, la mort tenia un preu, però en la desaparició del UB Barça, l'equip de bàsquet femení que havia guanyat una lliga el que tenia un preu era la vida: 400.000 euros és el que li hagués costat al Futbol Club Barcelona eixugar el deute del equip per mantenir-lo dins les competicions nacionals. Però les coses no van així a can Barça. El Club no estava disposat a pagar el deute ni a fer-se càrrec de la despesa que significa mantenir en funcionament l'equip de bàsquet femení. El Barça es pot permetre deixar de guanyar milions cedint un jugador –Navarro– per molt menys de la clàusula de rescissió, però no pot subvencionar un equip que li ha donat èxits i que estava considerat el millor equip femení de la lliga espanyola. ■

Protagonistes:

per cada 7,5 homes, una dona

En aquesta moda de posar semàfors, notes i valoracions als personatges de les notícies d'actualitat, la majoria de diaris presenten la mateixa indiferència cap a les informacions que protagonitzen les dones. Com exemple, la secció Les cares de les notícies, del diari *Avui*. En una anàlisi duta a terme des del 6 de febrer fins al 12 de maig d'enguany, 77 dies, s'han comptabilitzat 269 homes i 38 dones, és a dir, el 88% i el 12% respectivament de presència, o dit d'una altra manera, per cada set homes i mig hi posen una dona. No importa tant si el semàfor és verd, roig o àmbar, sinó que la proverbial miopia de qui selecciona les cares l'hi impedeix veure el que ja és un fet, que les dones ocupen un espai cada vegada més important en l'àmbit públic. De fet, en l'espai polític, que és on s'incideix en aquesta secció, les dones ja representen un percentatge important tan en l'escena internacional com nacional, no hi fa res, les cares que apareixen continuen sent majoritàriament masculines.■

Gata Lina & cia

Gemma

Raül Romeva i Rueda

Eurodiputat d'ICV i vicepresident de la comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere

“ La igualtat de gènere hauria de ser transversal, però no hi ha prou maduresa política ”

Des de fa aproximadament un any, Raül Romeva (Madrid, 1971) té una gran responsabilitat afegida a les moltes que li comporta la seva vida política: ser pare. A més, té autoimposat actualitzar cada matí el seu bloc *Construint sinèrgies*. Economista i doctor en Relacions Internacionals, és l'únic home membre titular a la comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere a la qual ocupa una de les quatre vicepresidències.

Un home a la comissió de dones

La comissió no està pensada per a què només hi participin dones, ja que no és una comissió de gènere sinó de política. A més, el meu grup a l'Eurocambra, Verds/Aliança Lliure Europea, aposta per a què hi hagi paritat dels seus representants a totes les comissions.

Quina lògica té que a la comissió que promou la igualtat d'oportunitats l'únic membre masculí sigui vicepresident?

Certament, hi ha qui no considera correcte que ostenti un càrrec de vicepresident. De totes maneres, les dones estan molt ben representades, ja que la comissió està presidida per una dona i les altres tres vicepresidències també són ocupades per dones. Hi ha dos punts de vista oposats: el feminista, d'aquelles que creuen que la comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere és només per a dones, i el masculista, que sosté que un home no aporta res aquí i que, fins i tot, aquesta comissió és innecessària. En realitat, la igualtat de gènere hauria de ser transversal, però no hi ha prou maduresa política.

Quines són les principals tasques d'aquesta comissió?

Principalment respon a dues missions: per un costat, fer seguiment del marc legislatiu, és a dir, verificar que no hi hagi discriminació a les directives; i, d'altra banda, intentar posar a l'agenda política una sèrie d'aspectes sobre aquesta matèria que no hi són. En aquest sentit ara s'està elaborant un full de ruta d'igualtat entre homes i dones.

Sobre quants temes es pot estar treballant a l'hora?

Com a la resta de comissions, hi ha fins a sis temes sobre els quals es fan debats simultanis. Actualment hi ha, entre d'altres, un tema sobre les dones a les presons europees, un sobre la igualtat entre dones i homes a Jordània, Marroc i Turquia, i un altre sobre Feminicidis a Mèxic i Amèrica Llatina.

Com a ponent d'aquest darrer informe. Quina és la seva importància?

Cal destacar tres qüestions. Per primer cop el Parlament Europeu pren posició i assumeix com a propi el tema de les agressions contra les dones. El fet que l'informe se centri en aquesta zona geogràfica concreta no pretén ser un atac contra aquests països, sinó que es prenen com a casos d'estudi perquè la UE té un acord d'associació amb Mèxic i s'està negociant amb Amèrica Central. Finalment, que el Parlament Europeu prengui part en el drama dels feminicidis suposa un pas endavant per a què la UE emprengui accions per ajudar a solucionar el problema, mitjançant ajudes en cooperació, assessoria política, judicial, policial o propostes de coordinació, etc.

En un tema tan complex com la violència de gènere, deu haver trobat diverses complicacions.

El principal problema ha estat la inexistència de dades: només tenim estimacions. Com que es tracta d'un tema que rep poca atenció, no hi ha una base de dades suficientment consolidada i documentada. D'altra banda, també hi ha reticències per part de molts fronts a considerar aquest tema com a prioritari i, per tant, hi ha una voluntat de reduir-ne el valor que realment té.

No seria més efectiu que enlloc d'existir la comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere les seves actuacions fossin transversals a la resta?

Els membres de la comissió són els qui més defensen la seva transversalitat i l'objectiu és que la comissió acabi per desaparèixer. Però la realitat fa que això, ara per ara, no sigui possible, ja que la sensibilitat no és la que seria desitjable. Per tant, de moment, l'única opció per assegurar que es tracta aquest tema és mantenir-la. Aquesta comissió ha de ser només un instrument i encara no hi ha prou maduresa política per a què es pugui suprimir. ■

Sergi Barrera

Informació sobre activitats del Parlament Europeu:

www.europarl.es
www.europarl.eu.int

El matriarcat de les Naxi

Fotografies i text a càrrec d'Arrate Fernández

L'ètnia Naxi és descendent dels antics Qiang, tribus nòmades que van emigrar des de les muntanyes de l'Himàlaia a les valls de l'actual província de Yunnan, a la Xina.

Tenen una llengua amb un sistema d'escriptura pictogràfica anomenada Dongba. Així han pogut anar deixant constància de les seves tradicions.

Són una societat matriarcal. Les dones naxi són les propietàries i prenen la majoria de les decisions, però també fan gairebé tot el treball físic. Quan vam visitar Lijiang ens va sorprendre veure-les arreu, menudes, algunes de molt avançada edat, sense parar de treballar. Els manuals diuen que, mentrestant, els homes es dediquen a la música o a l'art. Però nosaltres els veiem sempre jugant a cartes.

Les dones Naxi fan servir uns vestits amples, amb jaquetes i pantalons llargs, amb cinturons decorats. Però el que més crida l'atenció és que permanentment porten una capa que els protegeix els ronyons i una faixa. Aquesta gruixuda capa serveix per portar a l'esquena les càrregues més pesades. La collita, la bugada, o les totxanes per construir una casa... Diuen que, fins i tot, hi portaven el marit...

“ Ens va sorprendre veure-les arreu, menudes, algunes de molt avançada edat, sense parar de treballar. ”

L'autora: **Arrate Fernández**

Va néixer a Eibar.

Va estudiar fotografia a Barcelona l'any 1978. Va treballar amb vídeo i fotografia al País Basc. Després ha viscut a Londres, Mèxic, l'Havana —on portava la revista *Donde y Cuando*—, Washington DC i Beijing.

A la Xina és una de les coordinadores de la organització Morning Tears, que té un centre a Xi'an que vetlla per l'educació dels fills i filles de persones que han estat executades o estan a la presó.

15 anys de **dones periodistes!**

L'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC), celebra el seu 15è aniversari amb tanta energia com quan va néixer, al juny de 1992, convertint-se en la primera associació de dones periodistes de tot l'Estat espanyol.

Per **Mª José Cantón**

La memòria de la Montserrat Minobis, primera presidenta de l'ADPC, torna als inicis dels anys 90 per tal de cercar els orígens de l'associació. Es preparaven les candidatures a les eleccions al Col·legi de Periodistes quan es van adonar que no hi havia cap dona a la candidatura de Josep Maria Huertas. Com que no van aconseguir posar-se d'acord amb en Huertas, un grup de dones liderades per Minobis van decidir presentar una candidatura formada exclusivament per dones, "més que res, testimonial", afirma Minobis, que recorda també com Montserrat Roig va acceptar la proposta de tancar aquella candidatura. El temps els va permetre formar-la només a Barcelona i no a les quatre demarcacions, fet que va fer que les eleccions es declaressin nul·les. En canvi, sí que van preparar una candidatura paritària per a la nova convocatòria, encapçalada per Pernau i Cadena, que tot i aconseguir el 42% dels vots, no van guanyar.

A partir d'aquesta voluntat de "reivindicar els drets de les dones com a professionals dels mitjans de comunicació, de fer més visible la gent jove, així com la gent que treballava als mitjans audiovisuals", assenyala Minobis, es va plantejar la creació de l'ADPC. Els objectius principals que van portar al naixement de l'entitat i que encara avui guien nous projectes són: treballar pel reconeixement de la igualtat professional de les dones periodistes, aconseguir

l'accés de més dones als llocs de decisió dels mitjans i promoure una imatge digna de les dones.

La vocació internacional, ja present als inicis de l'associació, va ser molt important. Minobis recorda la participació de l'ADPC a la creació de la Xarxa Europea de Dones Periodistes, arran de la visita a Barcelona de la periodista grega M. Haritos. Va ser només el principi de molts projectes internacionals, sobretot europeus i mediterranis. Una fita important que destaquen tant Minobis com Elvira Altés, que la va substituir a la presidència de l'associació l'any 2001, és la celebració de les jornades *Les periodistes, la Mediterrània i el Futur*, al 1995, de les quals va sorgir una publicació i la primera pàgina web.

L'ADPC, pionera en noves tecnologies

Elvira Altés, presidenta fins l'any 2003, valora molt positivament l'interès de l'ADPC per les noves tecnologies. Assenyala que va ser la primera entitat de dones a Espanya amb pàgina web, gràcies a la iniciativa de Júlia López que va aconseguir el suport del projecte europeu "Internet en femení", de la Direcció General per la Igualtat. A partir del suport europeu i de la pàgina web creada per a aquella trobada amb dones de la Mediterrània, Altés afirma que "es va fer la primera web de l'ADPC en bones condicions i en quatre llengües".

Un grup de sòcies en la festa del primer aniversari de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya, celebrada al Palau de Pedralbes.

Entre els anys 1996 i 1998, Elvira Altés considera que l'ADPC va ser pionera pel que fa a les noves tecnologies: "Es van organitzar cursos de reciclatge en noves tecnologies, teleperiodisme, com navegar per internet, com fer una pàgina web...". Altés està convençuda que l'associació "va ser molt útil perquè moltes periodistes s'introduïssin a les noves tecnologies". Aquests cursos es feien en col·laboració amb institucions com la Universitat Autònoma de Barcelona o el Cibernàrium. Altés recorda que "l'entitat va estar molt viva, van ser iniciatives que van donar molta raó de ser a l'associació", i remarca el gran èxit de participació que van obtenir: "Aquells cursos van atraure moltes sòcies".

En aquesta línia innovadora s'emmarca l'actual projecte d'elaboració d'un *Cercador d'expertes*, encàrrec de l'Institut Català de les Dones a l'ADPC, al qual es treballa des del febrer de 2006. L'objectiu és oferir als mitjans una eina que els permeti trobar dones expertes en els àmbits més variats a les quals puguin recórrer com a font d'informació i evitar així l'aclaparadora presència d'experts homes. El *Cercador* inclou ja al voltant de 500 expertes i es presentarà formalment el setembre de 2007.

L'impuls de recerques i publicacions

Les tres presidentes de l'Associació de Dones Periodistes (Montse Puig ho és des del 2003) coincideixen a l'hora d'assenyalar els projectes més rellevants de l'entitat: les investigacions, que giren al voltant de les dones i els mitjans de comunicació. L'any 1998 es va publicar *Gènere i informació. Radiografia d'una absència*, una anàlisi coordinada per Joana Gallego sobre la presència d'homes i dones a la premsa d'informació general.

Montse Puig destaca *El sexe de la notícia*, coordinat per Marta Bach i publicat amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona l'any 1999; proposa una reflexió entorn al concepte de gènere en relació a la informació i inclou una sèrie de recomanacions d'estil per als i les periodistes. Puig creu que aquesta publicació va suposar "un impuls qualitatiu" que les va fer creure en les seves possibilitats.

Una altra fita important ha estat la participació de l'Associació al *Projecte Global de Monitoreig dels Mitjans* 2005, la investigació internacional amb major abast sobre

Les tres presidentes de l'Associació, Montserrat Minobis, Elvira Altés i l'actual, Montserrat Puig.

el gènere als mitjans de comunicació que s'ha fet fins ara. Elvira Altés va ser la coordinadora a Espanya, és a dir, l'encarregada de recollir les dades i de redactar l'informe.

Les dones en els governs locals catalans, elaborada per un ampli equip de l'ADPC, és una de les últimes recerques. Amb el recolzament econòmic per part de l'Institut Català de les Dones, tant per l'elaboració de la investigació com per la seva publicació, en un segon moment, l'estudi

va veure la llum en forma de llibre l'any 2004. Montse Puig remarca

que va suposar "la continuïtat de les publicacions d'investigació de l'Associació", de la qual cosa se sent especialment orgullosa. A més, va tenir molt bona acollida i la premsa se'n va fer ressò. Ja s'està treballant en la segona part, buscant les dones que hi ha als governs locals l'any 2007.

Tira còmica apareguda en el Full Informatiu que es va editar amb motiu de la fundació de l'ADPC

'Dones', el mitjà de comunicació de l'ADPC

L'instrument de comunicació que ha acompanyat l'ADPC des de les seves primeres passes és el *Full Informatiu*, una publicació amb format diari que després va passar a ser la revista *Dones*. El *Full Informatiu* es va plantejar com una mena de butlletí amb continguts d'interès professional elaborats amb perspectiva de gènere. El primer full dona la notícia del naixement de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya, "primera Associació de Dones Periodistes de l'Estat espanyol que estarà oberta a les professionals dels diversos mitjans de comunicació, investigadores del tema i estudiants de ciències de la informació". Se'n van publicar 17 números d'aquest full informatiu, fins al juliol de 1998.

La revista *Dones* comença el seu camí al febrer de 2001 i el que teniu a les mans és ja el número 28. Montse Puig destaca la seva important millora, consolidació i expansió. La seva directora, Elvira Altés, assenyala que "ha passat de ser una publicació de 24 a 44 pàgines, de dues tintes s'ha aconseguit fer servir el color i de 1.500 exemplars a oscil·lar entre 3.500 i 5.000". Però sobretot, Altés remarca que *Dones* "s'ha guanyat una credibilitat i un prestigi per la professionalitat dels articles i també perquè explora àmbits d'activitat femenina molt poc coneguts, com són les professions o l'esport, la tecnologia i la ciència, sempre amb un abordatge que privilegia la mirada de gènere". Un dels projectes de futur de l'ADPC, declara Puig,

és posar en marxa l'edició digitalitzada de la revista, enllaçant amb aquell interès per les noves tecnologies que ha caracteritzat l'entitat.

Un llarg recorregut

Les presidentes ho tenen clar: s'ha avançat molt en aquests anys, però encara queda molta feina per fer. Montserrat Minobis assenyala que "encara hi ha discriminació salarial". Un altre problema fa referència a l'ús sexista del llenguatge, "una de les mancances que es donen als mitjans", diu Minobis. Altés pensa que s'ha d'incidir sobretot en els continguts, les condicions laborals i en l'accés als espais de decisió: "Per aconseguir influir en la tria i l'enfocament de la informació, caldria promoure la perspectiva de gènere com una pràctica periodística més; l'associació pot potenciar les periodistes, perquè optin a càrrecs de decisió i com a professionals hem de lluitar per unes millors condicions laborals, amb horaris compatibles, amb estabilitat...".

A la presidenta actual, que fa una valoració molt positiva d'aquests 15 anys, li preocupa especialment que tots els projectes, recerques, publicacions o trobades no arribin a interessar a les sòcies. "Les sòcies no perceben tot el que es fa, que és molt, per més que ens hi esforcem", reconeix Puig amb cert desencís. Totes estan d'acord en què l'Associació de Dones Periodistes té encara molt camí per recórrer. Per molts anys! ■

Celebració del 15è aniversari de l'ADPC

Premis Periodístics
El Card, el Liri i la Rosa del Desert

15
Aniversari de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya

Dimecres,
18 de setembre de 2007
20 h.
Auditori del Palau Robert
de Barcelona

La Festa de lliurament dels Premis Periodístics El Liri, el Card i la Rosa del Desert obrirà els actes de celebració del 15è aniversari de l'ADPC. La festa tindrà lloc el 18 de setembre, al Palau Robert, a les 20 hores. La festa i els premis *Liri* i *Card* han estat una constant des de l'any següent a la creació de l'ADPC. Joan Barril va ser el primer guanyador del *Liri* al 1993, mentre que el *Card* va ser per a Luís del Olmo. L'homenatge a tota la trajectòria professional d'una dona periodista va arribar després, l'any 1999, amb el premi a Rosa del Desert, atorgat a Anna Maria Martínez Sagi i a Anna Murià.

Les jornades *Passat, present i futur de les periodistes catalanes* se celebraran els dies 28 i 29 de setembre, i proposen un recorregut històric per conèixer millor les dones que han dedicat la seva vida professional al periodisme. Les periodistes de la Segona República seran les primeres protagonistes, acompanyades per algunes periodistes de la Dictadura i la Transició. A més a més, hi participaran personalment algunes professionals en exercici per debatre el present i el futur de la professió.

II Trobada de periodistes de la Mediterrània, unencontre que les periodistes de les dues ribes de la Mediterrània volen que serveixi per ampliar horitzons i enriquir la mirada cap aquest espai geopolític i cultural. Tindrà lloc els dies 5 i 6 d'octubre organitzada per la Xarxa Internacional de Dones Periodistes i Comunicadores de Catalunya conjuntament amb l'ADPC i el suport de l'Institut Europeu de la Mediterrània, entre d'altres institucions.

Taula rodona *L'altra meitat de la ciència*, que es durà a terme el 18 d'octubre per tractar la presentació que els mitjans fan de les dones que es dediquen a la ciència i a la tecnologia

Interacció entre acadèmiques i feministes

Nova embranzida als Estudis de Gènere a Catalunya amb la creació d'un Institut Interuniversitari i un Màster oficial en Gènere i Ciutadania

IL·LUSTRACIÓ: MARCEL

El passat 4 de juliol es va presentar, en el marc de la jornada *Les Dones i els Sabers*, el nou Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere (IIEDG), un Institut creat a partir de la col·laboració de diversos grups de recerca en temes de gènere pertanyents a set universitats catalanes (UB, UAB, UG, ULI, UV, URV i UPC) i que oferirà, a partir del curs 2007-2008 el Màster Oficial en Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania.

Aquest Màster és una de les novetats més importants als Estudis de Gènere, que prenen una nova embranzida aquest nou curs, tot aprofitant el creixent interès per aquests estudis tant per les novetats introduïdes per la recentment aprovada Llei d'Igualtat efectiva entre dones i homes, com pel fet que siguin uns estudis basats en els coneixements transversals.

L'objectiu d'aquest nou Màster interuniversitari, que consta d'un títol únic i dues especialitats, és donar una formació en els estudis de dones i gènere que sigui científicament rigorosa i aplicable a problemàtiques específiques d'interès social. Així, aquest Màster pretén ser útil tant a les persones que vulguin fer recerca i anàlisi amb perspectiva de gènere en l'àmbit acadèmic o universitari com a les que busquin noves sortides professionals com ara les d'agent d'igualtat o el treball a administracions locals i estatals.

La iniciativa de crear un Institut a Catalunya que reunís tots o la gran majoria dels grups de recerca en estudis de dones i gènere va néixer ja a principis dels anys 1990, i el seu objectiu és el reconeixement i la institucionalització dels estudis de dones i gènere en l'àmbit de la universitat, àmbit on, segons Alicia Gili, directora de la Fundació Isonomia i participant a l'acte de presentació, "la situació de les dones no ha millorat i els estudis de gènere semblen haver tocat sostre sense haver impregnat la resta de teixit universitari". Per això, i segons Cristina Bernís, directora de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona, de la Universitat Autònoma de Madrid, els Instituts de Gènere tenen tres grans reptes: transcendir a la Universitat, transcendir a la societat i agrupar-se en xarxes. Tot això, segons Neus Campillo, investigadora de l'Institut de la Dona de la Universitat de València, recollint la pluralitat de coneixements i perspectives davant l'anomenat *feminisme d'Estat*, que ens pot portar a la trampa de creure que tot ja està assolit. Per això, l'IIEDG aposta per la interacció entre acadèmiques i els moviments feministes tot integrant dones d'aquests moviments i de diverses associacions entre el professorat del nou Màster.

Altres titulacions

L'IIEDG ha començat a treballar amb els grups de recerca i de formació més consolidats de les diferents Universitats catalanes i, un cop legalitzat al setembre, hi podran entrar altres grups i investigadores. De moment, comença oferint aquesta titulació de Màster Oficial conjunta, que no treu que els diferents grups continuïn oferint titulació pròpia. Així, per exemple, la Uni-

versitat de Lleida oferirà, aquest proper any, el *Màster d'agents d'igualtat per a dones en el Món rural* o la Universitat Rovira i Virgili formació de Postgrau com ara el *Postgrau en Llenguatge, Gènere i Comunicació*.

Per la seva banda, el Centre de Recerca de la UB, Duoda, que de moment no s'ha sumat a la iniciativa de l'IIEDG, continua oferint els seus estudis propis, que aquest any porten el nom de *Màster, Postgrau i Curs d'extensió Universitària en Estudis de la Llibertat Femenina* (anteriorment Estudis de les Dones) en la seva versió presencial, i el *Màster, Postgrau i Curs en Estudis de la Diferència*, que es desenvoluparà en línia.

Agents d'Igualtat i Institut de Formació Política

Una altra titulació que continua és la *Diplomatura de Postgrau en Polítiques de Gènere*, coordinat pel Departament de Ciència Política i de Dret Públic de la UAB i el Servei de Promoció de les Polítiques d'Igualtat Dona-Home de la Diputació de Barcelona. A partir d'aquest curs, però, no s'oferirà el Màster, i el Postgrau estarà centrat en la professionalització de la figura de l'Agent d'Igualtat. Segons Encarna Bodelón, directora del Postgrau, "la Llei d'Igualtat ha estat una oportunitat perduda per incloure la figura de l'agent amb una qualificació professional pròpia; esperem que almenys el reglament que desenvolupi la Llei n'inclogui el perfil professional". Mentrestant, es pretén que només hi hagi una titulació oficial a Catalunya per a formar-se com a Agent d'Igualtat, la que ofereix la Diputació i la UAB.

Precisament, aquesta titulació s'inscriu en el marc d'una altra important novetat en el panorama dels Estudis de Gènere a Catalunya: l'Institut de Formació Política. Aquest Institut, que integra els diferents ensenyaments que s'imparteixen des del Servei de Promoció de les Polítiques d'Igualtat Dona-Home de la Diputació de Barcelona, vol ser un instrument que promogui la formació política dirigida a dones electes i responsables polítiques de la província, tot oferint noves matèries en el marc de la formació en Participació Política que potenciïn lideratges femenins, com ara eines i habilitats comunicatives, xarxes de treball o planificació estratègica. A més de fomentar la participació sociopolítica de les dones i el seu *empoderament* en el món local, l'Institut esdevindrà un espai de formació amb perspectiva de gènere, amb diversos ensenyaments interdisciplinaris en forma de cursos monogràfics en l'àmbit de Gènere i Societat per promoure la igualtat de drets i oportunitats entre dones i homes i dirigits a tota la ciutadania. ■

Elena Tarifa

Més informació:

www.iiedg.org
www.ub.es/duoda
www.diba.cat/francescabonnamaison

Carme Riera, una escriptora hiperactiva que tem el pas del temps

Per M. Eugenia Ibáñez

Reconeix que fa front a l'encara llunyana vellesa amb dificultat i que necessita fer moltes coses per no obsessionar-se amb el pas del temps, que tem pels rastres físics que pugui deixar. Potser per aquest motiu, a tall de mecanisme de defensa més o menys acceptat, Carme Riera (Palma de Mallorca, 1948) recorre a una hiperactivitat que la impedeixi mirar-se a l'ingrat mirall. Això podria explicar que, en poc més de dos anys, hagi estat capaç de publicar dos assaigs –sobre *El Quijote* i Azorín–, escriure en castellà i català dues novel·les –*La meitat de l'ànima* i *L'estiu de l'anglès*–, intervenir de manera activa en el quart centenari d'*El Quijote*, impartir classes a la universitat de Chicago i preparar la seva intervenció en la Fira de

Frankfurt d'octubre, inclosa en el programa que representarà a la cultura catalana. Tot això, sense oblidar les seves classes de literatura espanyola a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Riera dóna per superada la polèmica entorn de la participació o no d'autors catalans que escriuen en castellà a la fira alemanya, encara que lamenta que part d'aquests autors que van ser convidats decidissin no anar-hi, perquè, afegeix, **“tan català és el Pijoaparte de Marsé, com la Colometa de Rodoreda”**. Té dubtes sobre si la literatura femenina catalana estarà equitativament representada en el llistat d'autors que portarà l'Institut Ramon Llull a Frankfurt –caldrà **“analitzar la proporció d'unes i d'altres”**–, encara que no dubta

FOTO ESTHER SANROMÀ

Llibres

El príncipe negro, Iris Murdoch

Reedició amb cura d'una de les millors obres de l'autora –sense oblidar *El sueño de Bruno* y *El mar, el mar*, escrita l'any 1973 i que era difícil trobar a les llibreries. Murdoch (1919 – 1999), professora a Oxford, col·laboradora del Partit Comunista i una de les millors escriptores anglosaxones del segle XX, va escriure 25 novel·les i diversos assaigs sobre filosofia. A *El príncipe negro* presenta un escriptor que pateix un bloqueig creatiu, apassionant barreja de thriller creatiu, estudi sobre l'obsessió eròtica i reflexió sobre la literatura i l'art.

Lumen - 23 euros

Complicada bondad Miriam Toews

Estrena a Espanya d'aquesta jove autora (Manitota, Canadà, 1964) que ha publicat ja en anglès altres dues novel·les i unes memòries. *Complicada bondad* va ser escollit el millor llibre de l'any pels llibreters canadencs i ha obtingut altres premis de prestigi. L'obra narra el despertar a la vida de Nomi, una adolescent que viu en una comunitat menonita de normes estrictes i a la que ni arriben els trens. La mare i la germana de la jove desapareixen i Nomi va descobrint l'amor, el sexe, les drogues i la veritat d'allò ocorregut a casa seva.

Anagrama - 18 euros

afirmar que, des del seu punt de vista, **“falten dones”**. Discriminació?, oblit? Creu que es tracta del de sempre, d'oblit: **“En moltes ocasions he estat l'única representant femenina en taules rodones, envoltada de mitja dotzena de barons, com si dels Estats Units es tractés, on allà és obligatori incloure una dona i un home; doncs això, busquen una senyora perquè no sigui dit”**. I tornant a la polèmica Fira, el més important mercat del llibre del món, comenta que si la invitació a la cultura catalana no serveix, almenys, per a què els alemanys coneguin la poesia de Maria Mercè Marçal i les obres de Montserrat Roig, **“el viatge haurà servit de ben poc”**.

Les acadèmies: la RAE i l'IEC

Riera no és conscient d'haver estat discriminada per la seva condició de dona, encara que sí s'ha sentit a la frontera, en un espai en el que, assegura, **“es viu molt bé, perquè veus com la gent va i ve i això et dona una altra perspectiva”**.

Però l'autora sí ha notat diferències en la crítica, que, en ocasions, la tracta **“amb condescendència, com si et perdonessin la vida, una cosa que no sol ocórrer quan el signant de l'obra és un home”**. I ja posats en la farina de la discriminació, és inevitable parlar de la Reial Acadèmia Espanyola (RAE) i de l'Institut

d'Estudis Catalans (IEC), les entitats que regixen i ordenen les dues llengües en les que treballa l'autora mallorquina i on la minsa presència de la dona dona peu a atribuir als il·lustres acadèmics la condició de misògins. Riera, catedràtica de literatura, assagista, amb més de 25 títols en la seva bibliografia, traduïda a una dotzena d'idiomes, dos premis nacionals —de narrativa per *Dins el darrer blau* (1995) i de literatura catalana (2001)— no ha estat cridada per formar part de cap de les dues institucions, encara que no sembla en excés preocupada per aquest oblit: **“La RAE manté una concepció del segle XVIII, molt patriarcal, que permet l'ingrés de Pérez-Reverte o Javier Marías, però exclou Rosa Montero o Marina Mayoral, autores de similar categoria; els acadèmics s'elegeixen entre ells, fet que farà que les diferències no desapareguin mai”**. L'autora considera que l'absència de dones en els punts més visibles de la societat no queda limitada a les institucions culturals, **“en el sector empresarial —afegeix— només el 3% dels alts càrrecs són dones, i el nombre de catedràtiques a totes les universitats espanyoles no sobrepassa el 13%, i cap d'elles no ho és en Ginecologia, que ja és el sùmmum”**. Malgrat les estadístiques, recorda que el vot femení a Espanya té només 75 anys d'història i que des d'a-

quell temps la dona ha fet una cursa contra rellotge que és ja imparable. I en el tema concret de la literatura catalana? Riera diu que en paral·lel es poden citar a homes i dones sense grans diferències de qualitat i, de sobte, cita Ana María Matute, **“tot un referent”**, a Ana María Moix, a Flàvia Compañy, **“que escriu en les dues llengües”**, a María Jaén, a Mercedes Abad, a Núria Amat i a Esther Tusquets, **“que perfectament podria estar a la RAE”**.

Rodoreda, Pla i Villalonga

Riera va dir un dia que ambicionava escriure una novel·la que tingués una mica de Rodoreda, de Villalonga i de Pla. No ho ha aconseguit, de moment, però ho seguirà intentant: **“Continuo buscant aquesta perfecció; somnio amb assolir l'adjectivació que feia Pla, el complex món literari i els matisos de Rodoreda i la capacitat de descriure el món que va conèixer i va viure de Villalonga. Però sóc conscient de què aquesta novel·la meva és només un *desideratum*”**. Mentre espera que aquesta quimera es dilueixi o es concreti, l'escriptora treballa en dues novel·les, una que mantindrà la línia humorística que va estrenar a *L'estiu de l'anglès*, i una altra **“seriosa”**. Però s'ho pren amb calma. La hiperactiva Carme Riera mai escriu amb pressa. ■

Asesinato en directo

Batya Gur

Última novel·la de l'autora —morta al maig de 2005 als 57 anys—, una de les escriptores d'Israel més traduïdes. Gur, professora a la Universitat de Jerusalem, molt crítica amb la política del seu país a Palestina, va crear l'inspector Michael Ohayon —culte i d'origen sefardí— per mostrar la realitat social i política del seu país. En la seva darrera aventura, ha d'investigar l'assassinat d'una dona als estudis de la televisió, el lloc on es barreja la consciència nacional, i deixarà al descobert tensions polítiques, ètniques i religioses.

Siruela - 22,50 euros

La filla de la memòria

Kim Edwards

Primera novel·la d'Edwards que ha assolit la fama als Estats Units amb els seus relats i considerat al 2002 com un dels 10 escriptors nord-americans més destacats de l'any. *La filla de la memòria* presenta allò irreversible d'algunes decisions humanes, la impossibilitat de controlar els esdeveniments de les nostres vides. Un metge assisteix la seva dona en un part doble i li amaga el naixement d'una de les dues nenes, a la que reconeix el síndrome de Down. Però la mentida se li tornarà en contra per destruir tot allò que estima.

La Magrana - 18,50 euros

Orgullo y prejuicio

Jane Austin

La novel·la és la més famosa de les obres d'Austin (1775-1817), publicada al 1813, encara que inicialment l'autora no la va signar. És una història amb final feliç, matisada amb la ironia i la comicitat que l'escriptora donava a les seves obres i que ens han convertit les mateixes en lectures a les que el pas del temps no afecta i que justifiquen aquesta nova edició. L'obra és també una sàtira, el retrat de la societat anglesa victoriana i rural i evidencia un coneixement profund de la condició humana.

Destino - 25 euros

EXPOSICIÓNS DE PINTURA

Eva Armisen 'Una casa encantada'

L'emergent artista es va consolidant en la seva projecció internacional i ara en la seva exposició a Barcelona ens convida a **'Una casa encantada'**. Les pintures d'**Armisen** ens transporten a un espai màgic, habitat per una dona que reivindica la seva fragilitat i la seva força, que se'n riu d'ella mateixa amb tendresa. *La casa encantada* és una invitació a entrar en allò més íntim, més essencial, i una opció de paradís a l'abast de qualsevol que estigui en disposició de convertir el dia a dia en màgia.

Inauguració:
20 de setembre
a les 20 h.

Data:
Fins al 20 de octubre
Galeria Iguapop
Comerç, 15
08003 Barcelona

Més informació:
www.evaarmisen.com

Pilar Villuendas 'Tumbet de peix'

La dissenyadora i pintora **Pilar Villuendas** exposa per primera vegada a Mallorca, sota el suggerent títol de **Tumbet de Peix**, homenatge a la popular recepta mallorquina i a *Aigüa de Mar* de Josep Plà. En aquesta mostra combina dos tipus d'obra, per un costat una selecció de monotips sobre peixos i per l'altre, quadres pintats a l'oli amb una temàtica d'elements vegetals, que per el seu formalisme i tensió compositiva evocuen a l'espectador un comentari irònic sobre el materialisme de la societat de consum.

Data: Fins al 16 de setembre

Lloc: Casal Santa Eulàlia

Carretera Sta. Margalida - Alcúdia, km.6

Can Picafort - Mallorca

Més informació:

www.villuendasgomez.com www.casal-santa-eulalia.com

MÚSICA

Cecilia Bartoli amb La Scintilla

L'esplèndida veu de la mezzosoprano italiana **Cecilia Bartoli** s'escoltarà al Palau de la Música Catalana el 4 de novembre dins del **cicle Palau 100**. Bartoli és una de les cantants d'òpera i recitalista més populars dels darrers anys i ha venut milers de discos arreu del món. És molt admirada pel públic que freqüenta els concerts pel seu caràcter vivaç i animat dalt de l'escenari, mentre que la seva veu lírica i la seva incursió a altres melodies de l'època Barroca li han atorgat un considerable reconeixement. Per a moltes persones, Bartoli és la gran successora de Maria Callas.

Cecilia Bartoli estarà al Palau de la Música Catalana acompanyada per **La Scintilla**, orquestra barroca del Teatre de l'Òpera de Zuric.

Concert: Cecilia Bartoli

Lloc: Palau de la Música Catalana

(C/ Sant Francesc de Paula, 2 Barcelona)

Data: 4 de novembre de 2007

Hora: 20 hores

Més informació: <http://home.palaumusica.org>

Mirades de dones

A càrrec de Nora Almada

Matí de 11 a 14 h.

Per setè any consecutiu, la **Llibreria Pròleg** programa el **Curs d'Espectura i lectura crítica MIRADES DE DONES**, segueix indagant en l'espectura feta per dones. La diversitat de títols permet reconèixer gèneres narratius i ens ajuda a trobar temes com matèries d'espectura. L'anàlisi de diferents obres, permet mostrar les distintes interpretacions que poden tenir les lectures i estimula l'esperit crític.

El curs està destinat a persones que desitgin aproximar-se a l'espectura creativa o que vulguin completar allò vist en altres tallers, per a les que estiguin molt ocupades i només disposin d'un cop al mes i per aquelles que, treballant ja en la seva pròpia obra, vulguin investigar en la recerca d'estils, recursos i efectes a través de la obra d'autores de qualitat. És l'espai on convergeixen l'espectura, la lectura analítica e intensa i el gran plaer que ens provoca viatjar per la literatura.

El curs es dividirà en dos blocs de quatre classes.

Dies : Últim dissabte de mes de 11 a 14h. (es traslladarà en cas de pont)

Els llibres es llegiran amb anticipació

Inscripció oberta per l'últim trimestre de 2007

Més informació:

www.libreriaprole.com

'Dona, etcètera.

Moda i dona a les col·leccions'

EXPOSICIÓ

La **Fundació Foto Colectània** mostra aquesta exposició fotogràfica a la seva seu, al districte barceloní de Sarrià - Sant Gervasi. Les imatges recopilades intenten ressaltar les dones reals que hi ha dins de les dones icona, i a la inversa. Segons Lola Garrido, comissària de l'exposició: "Aquesta proposta pretén recordar com hem canviat, com els grans mestres feien art i com la fotografia de moda, que havia de ser simplement comercial, va esdevenir la manifestació d'ideals i d'aspiracions que avui dia continuen vius". Cèlebres fotògrafs com Irving Penn, William Klein, Wolfgang Tillmans, Norman Parkinson, Cartier-Bresson, Frank Horvat o Louise Dahl-Wolfe persegueixen aquesta identitat femenina molt més enllà de la moda. Retraten la dona i el seu món. Fotografiem el seu etcètera.

Fundació Foto Colectània

Julián Romea, 6

Fins el 29 de setembre

El Fòrum Social català

Una reunió a finals de juny a Barcelona, que va a aplegar a més de 90 persones dels moviments socials, va donar el tret de sortida a la preparació del primer **Fòrum Social Català**. La idea del FSCat sorgeix de la crida del Fòrum Social Mundial d'un Dia d'Acció Global pel 26 de gener del 2008.

El FSCat vol ser un espai de trobada obert, divers, plural, no confessional, no governamental i no partidari en el que es produeixi un intercanvi d'experiències, de debat, de mobilització i d'articulació d'entitats i de moviments socials que rebutgen el model actual de desenvolupament dels pobles i que es troben en un procés permanent de recerca i construcció d'alternatives.

El FSCat pretén estimular la reflexió i l'acció a partir d'una democràcia articulada de manera descentralitzada i en xarxa a entitats i moviments socials amb inquietuds similars, involucrats en accions locals i/o internacionals.

El Fòrum Social català es durà a terme el cap de setmana del **25, 26 i 27 de gener a Barcelona**, tot i que es poden organitzar actes en els dies previs o posteriors a altres indrets de Catalunya. La participació és oberta a totes les entitats i persones de la societat civil i els moviments socials.

Hi ha una llista de distribució per subscriure's a partir de la pàgina web: **<http://www.moviments.net/cgi-bin/mailman/listinfo/fscat>**

L'Àlex Casanovas sap fer de tot: teatre, cinema i televisió. Però també, planxar, fregar i netejar els vidres. Ens ho explica tot entusiasmat o com una manera inevitable de viure la vida “no hi ha més remei que fer-ho!”. Conegut per la seves aparicions a TV3 –fa un temps, per 'Amor a primera vista' i ara per 'El cor de la ciutat'–, va començar fent teatre al seu poble, Alella, i la darrera interpretació als escenaris ha estat 'Viatge a Califòrnia' al Versus Teatre de Barcelona. Té tres fills, dos que viuen amb ell i la seva companya, que és figurinista. Tot i la dificultat d'horaris d'ambdós, sembla que han trobat la manera de repartir-se equitativament les feines de casa..

Àlex Casanovas

Actor

“El vaporitzador treu totes les arrugues”

Text **Aurora Antón** Fotografia **Pilar Aymerich**

Participes en les feines de casa?

És clar! Les coses de casa s'han de fer, tinguis més o menys traça. Si no ho fa un, ho ha de fer un altre. De petit, sempre he participat en les feines domèstiques i els meus fills també ho fan. No és per tirar-me floretes... però hi faig de tot! Això sí, sempre més lent que la meua dona. Faig rentadores, poso l'assecadora, netejo el lavabo, els vidres, escombro, faig el llit...

Ets un bon company de pis, llavors...

No hi ha més remei. L'Emma és figurinista i treballa amb el meu mateix ritme o encara pitjor. Patim d'horaris bojors.

Ets un xollo?

No. Simplement sé fer les feines de casa i les faig. Però si sóc un xollo o no ho hauria de dir la persona que viu amb mi.

Ella té alguna queixa de tu?

Moltes vegades cuino i després ella ha d'anar arreglant les coses. I suposo que voldria que anés més ràpid o que tingués més temps per estar a casa. La capacitat que teniu les dones de fer mil coses alhora, jo no la tinc. Jo aniria a comprar cada dia. Ella té més capacitat de previsió i una visió més àmplia: compra per a tota una setmana. Nosaltres, com els caçadors!

Com portes el bricolatge?

Molt i molt bé. Ella em diu: “Anirien bé uns prestatges en aquesta paret” i jo li dic: “Quants en vols, de quina mida i a quina alçada?”. Cap problema, per fer-ho!

Qui et va ensenyar a ser un bon home de fer feines?

M'hi fixo molt. De petit jo ja parava taula. Entre tots, fèiem el dinar. Tothom fèiem de tot. La mare no ens donava cap tipus de lliçó. Era normal anar fent i prou... Potser sí que ens ensenyava a com no aixecar la pols mentre passes l'escombra. Però poca cosa més.

No renegaves d'haver de fer aquestes coses?

Sí que em queixava! És normal. No hi ha ningú que tingui fal·lera per netejar el wàter o els vidres. Tot costa. Sempre és millor que t'ho faci una altra persona. A mi m'encanta anar d'hotel!

Què és el que fas millor?

Cuinar. M'atreveixo a inventar i tiro molt de les sobres.

Quina especialitat tens?

Les truites, les faig molt bé: primer bato la clara, després el rovell –que quedi escumosa–, i a la paella poc oli i molt calent. També faig molt cigrons, amb ceba, tomàquet, vinagre, orenga i sal. I quan cuino m'elogio a mi mateix. Pregunto: oi que és bo? Per cert, això les dones no ho feu mai: teniu erròniament assumit que és una cosa que heu de fer.

Què és el que t'agrada menys, com a feina domèstica?

Potser fregar el terra. Tot i així, ho faig que t'hi cagues! Ei, jo no enganyo, com l'Algodón... Ara bé, m'hi estic una estona de nassos.

Treus la pols?

Visc en un poble. És inútil lluitar contra aquest element i a més tenim un gos que deixa pèl per tot arreu. Passo l'escombra i, quan tinc bosses, l'aspiradora.

Com neteges els vidres?

Abans amb amoníac, aigua i paper de diari, ara hi ha bons productes

Què tal et portes amb els electrodomèstics?

Quan compres una cafetera o una planxa, l'home perd una hora a llegir les instruccions. Les dones, en canvi, ho feu tot directament. Ho teniu més clar. Sou més meticuloses i trigueu menys.

Et compres tu la roba?

Sí, però els calçotets els compro de set en set. I els pantalons em duren anys!

Com portes la planxa?

Planxar, només ho faig quan cal. El més important és plegar la roba de manera que no s'hagi de planxar. Per als que encara tenim un trosset per a estendre roba... el millor per a evitar haver de planxar és deixar la roba ben estesa.

Tens algun truc en aquesta tasca domèstica?

Que la planxa estigui a la temperatura adequada. I fer un bon ús del vaporitzador: treu totes les arrugues i la roba queda molt bé.

Què és el que més et costa planxar?

Simplement, no planxo ni samarretes, ni calçotets ni mitjons.

Sembla que ets molt sistemàtic...

Sí. Si les coses funcionen bé d'una manera, millor seguir fent-les així.

Qüestionari **domèstic**

Quan costa una dotzena d'ous?

Ostres! Depèn de si són grossos, mitjans o petits. Els que compro jo són grossos i costen 3'29 euros.

Mercat o supermercat?

Depèn de la disponibilitat. Està bé que el súper obri fins les vuit del vespre

On compres la roba?

A les rebaixes o als mercadillo.

Quins mitjons et compres?

Esportius i sense forat al dit. Sempre vaig amb bambes! Però si em poso sabates: mitjó negre de fil.

Rentes els plats?

Gairebé cada dia, sobretot les cassoles. La resta ho fico al rentaplats.

Algun problema amb baixar les escombraries?

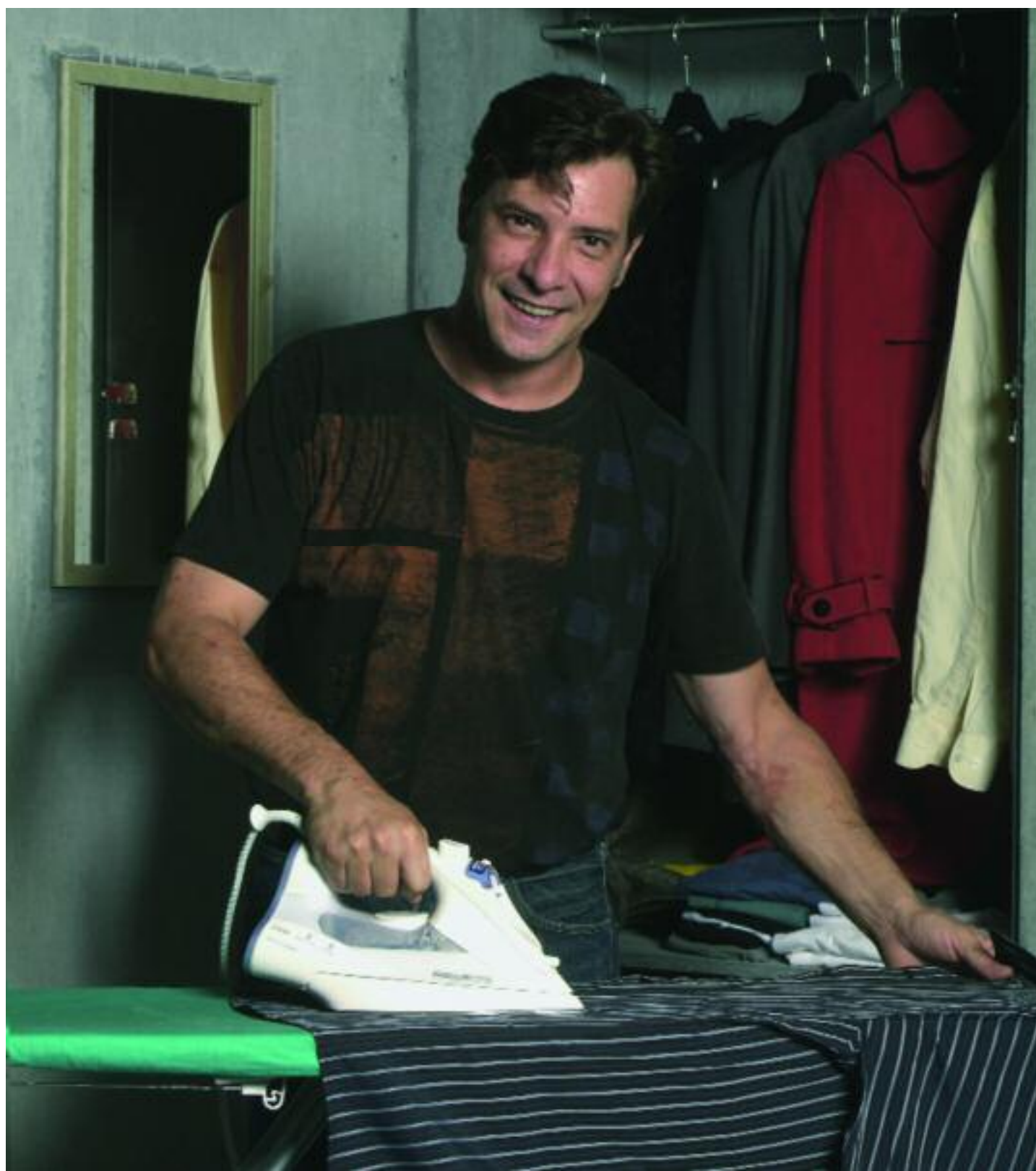
He de fer veure que no les he vist i dissimular? Simplement, quan estan plenes, les llences.

Recicles?

Quan puc. És una punyetera obligació. M'agradava més abans, quan hi havia aquells senyors que compraven el cartró i el vidre.

Qui fa el llit a casa?

Tots i cadascun el seu.

JA SOM AQUÍ!

MEMÒRIA D'EFE

**20.09.07
2.12.07**

Exposició

Horari
De dilluns a dissabte,
de 10 a 19 h

Diumenges i festius,
de 10 a 14.30 h

Palau Robert
Centre d'Informació
de Catalunya

Passeig de Gràcia, 107
08008 Barcelona
Tel. 93 238 80 91
Fax 93 238 40 10
www.gencat.cat/probert

EFE:
Catalunya

 **Generalitat
de Catalunya**